І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXII. No. 64. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 4-го КВІТНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, APRIL 4, 1975 Ч. 64. VOL. LXXXII.

ПОЧАТО КАМПАНІЮ НАДСИЛАННЯ МОРОЗОВІ ПРИВІТІВ НА ДЕНЬ ЙОГО НАРОДЖЕННЯ

Вашингтон, (Комітет Оборони Валентина Мороза). — У вівторок, 15 квітня 1975, ув'язненому українському історикові Валентинові Морозові сповниться 39 років життя. Щоб підбадьорити його в той день і нагадати його гнобителям, що його доля далі турбує багатьох у світі, Комітет Оборони Валентина Мороза розпочав кампанію надсилання йому до Владимирської в'язниці карточок з привітанням.

Наприкінці березня вашингтонське бюро Комітету надіслало кожному членові американського Сенату і Палати Представників привітальну карточку для його підпису і переслання до Владимира. У супровідному листі подано інформації про Мороза й умови його ув'язнення та закликається законодавців переслати долучене привітання Морозові, як також заступитись за нього в Конґресі шляхом подання й підтримання резолюцій в його справі.

Щоб якнайбільше вплинути на законодавців і домогтися їх найчисленнішої участи в цій кампанії, Комітет Оборони вже звернувся до місцевих комітетів оборони і до місцевих українських студентських громад із закликом листовно й телефоном закликати своїх сенаторів і конґресменів, щоб вони таки вислали це привітання Морозові. Ці місцеві групи також орґанізуватимуть масове надсилання карточок Морозові серед громадськости.

„Ми довідались від совєтських активістів і колишніх совєтських політв'язнів, що одержання листів з Вільного Світу має велике значення для в'язнів, зокрема в підбадьорені духа", — сказав представник Комітету у Вашинґтоні. „Це дає їм знати, що ми підтримуємо їхню боротьбу".

Політичний в'язень у Совєтському Союзі є об'єктом систематичного порушення його людських прав, маючи для захисту тільки підтримку вільних людей в країні і закордоном. Одержання такої підтримки дає йому знати, що інші шанують його, як людину, і що він не одинокий в боротьбі з репресивним урядом. Це рівно ж дає режимові до відома, що є люди, які стежать за тим, як трактується політв'язня.

Ця кампанія надсилання Морозові привітальних карточок у день його народження також має сприяти загальній кампанії на його захист, яку Комітет почав на початку березня. Метою кампанії є поширити свідомість Конґресу щодо справи Мороза.

Теперішня кампанія завершиться в сам день народження Валентина Мороза 15 квітня особистими відвідинами канцелярій конґресменів і сенаторів членами Комітету Оборони, як також масовою телефонною кампанією, скерованою до конґресменів, яка тепер орґанізується у Вашинґтоні та інших містах.

Для тих, хто бажав би допомогти Комітетові в кампанії надсилання карточок, рекомендується закупити звичайні американські привітальні карточки, одержати на них підписи впливових осіб (професорів, посадників міст, стейтових сенаторів тощо) і самому вислати картку рекомендовано, вимагаючи виказку адресата. Адреса Мороза:

USSR
g. Vladimir
Uchr. OD-1, ST-2
Valentyn Moroz

Ті, що хочуть взяти особисту участь у відвідинах конґресменів і сенаторів у Вашинґтоні, повинні сконтактуватись з бюром Комітету листовно, або телефонічно:

Committee for the Defense
of Valentyn Moroz
P.O. Box 40121
Palisades Station
Washington, D.C. 20016
Tel.: (202) 726-6532

„Наталка Полтавка" в Ютиці

Ютика, Н.И. — Український Оперний Ансамбль з Ню Йорку, після успішних виступів в інших місцевостях, ставитиме комічну оперу на 3 дії „Наталка Полтавка" в Ютиці, Н.И. в суботу, 12-го квітня ц.р. о год. 7-й вечером в залі української католицької церкви (6 Котедж плейс). Виставка відбудеться стараннями любителів мистецтва з Олбані і 57-го Відділу Союзу Українок Америки; спонзорує Т-во Рідна Школа.

Ця ж виставка буде повторена в неділю, 13-го квітня ц.р. в Сиракюзах о год. 5-й вечером в залі Вестгілл Гайскул, 4501 Онондаґа булевард.

ЗДОБУТКИ ОКРУГ УНСОЮЗУ У БЕРЕЗНІ 1975 Р.

П. Ч.	Округа (осідок)	Кількість Відд.	Приднано чл. у березні	Разом
	ОКРУГИ ПЕНСИЛЬВЕНІЇ			
	Філядельфія	38	15	70
	Піттсбурґ	19	13	39
	Шамокин	20	6	24
	Аллентавн	12	6	11
	Скрентон	9	—	1
	Вилкс Бери	9	2	9
	Разом:	107	42	154
	ОКРУГА МЕРИЛЕНДУ			
	Балтимор	9	3	11
	ОКРУГА НЮ ЙОРКУ			
	Ню Йорк	34	16	49
	Сиракюзи — Ютика	13	6	32
	Рочестер	9	13	26
	Трой	7	6	17
	Боффало	10	9	14
	Разом:	73	50	138
	ОКРУГИ НЮ ДЖЕРЗІ			
	Нюарк	22	20	45
	Джерзі Ситі	11	10	31
	Перт Амбой	12	13	28
	Пассейк	7	5	9
	Разом:	52	48	113
	ОКРУГИ ІЛЛИНОЙ, МІЧИҐЕН І ОГАЙО			
	Чикаґо	35	25	56
	Детройт	20	7	30
	Клівленд	20	17	50
	Янґставн	9	2	6
	Разом:	84	51	142
	ОКРУГИ НОВОЇ АНГЛІЇ			
	Ню Гейвен	19	8	21
	Бостон	5	—	3
	Вунсакет	6	3	3
	Разом:	30	11	27
	ОКРУГИ ЗАХІДНІХ СТЕЙТІВ АМЕРИКИ			
	Центральна	6	2	5
	Міннеаполіс	7	3	8
	Ст. Луїз	7	—	—
	Разом:	20	5	13
	Необ'єднані Відділи в ЗСА	20	2	11
	ОКРУГИ КАНАДИ			
	Торонто	25	24	49
	Монтреал	10	6	19
	Ніяґара	9	6	15
	Захід Канади	19	3	14
	Разом:	63	39	97
	РАЗОМ:	455	251	706

РОЗВИТОК І КРАЩЕ МАЙБУТНЄ ГРОМАДИ І НАРОДУ БУЛИ ПРЕДМЕТОМ НАРАД ПРЕДСТАВНИКІВ УКРАЇНСЬКИХ БРАТСЬКИХ СОЮЗІВ

Джерзі Ситі. — Все ще далекий від задовільного орґанізаційний стан українських громад в ЗСА і Канаді, яскравим прикладом чого може послужити факт, що заледве яких 10-ть відсотків українців у цих двох наших країнах є членами незрівняних у своїй службі для членів і громади братських союзів, як і ряд актуальних проблем, від заходів для збереження і закріплення ідентичности почнаючи, а на допомозі українському народові в його змаганнях до волі і незалежности кінчаючи, були предметом розгляду і уваги цілоденних нарад представників цих наших братських союзів, які відбулися тут у нових приміщеннях Головної Канцелярії Українського Народного Союзу минулого вівтірка, 1-го квітня. В цій вже шостій з черги такій спільній конференції представників українських братських союзів взяли участь: від Української Народної Помочі: заступник головного предсідника Лев Футала і головний радний Теодор Тарахівський, від Союзу Українців Католиків „Провидіння": головний предсідник о. шамбелян Мирослав Харина, заступник головного предсідника д-р Олександер Білик, головний духовний управитель о. Володимир Білинський, головний секретар Богдан Казанівський, головний фінансовий секретар Мирон Баранецький, головна касирка Стефанія Вовчок та головний орґанізатор д-р Ярослав Бернардин і головний радний о. декан Борса; від Українського Робітничого Союзу: головний секретар д-р Роман Ричок і головний фінансовий секретар Едвард Попіль, та від Українського Народного Союзу, який був господарем цієї зустрічі-конференції: головний предсідник Иосип Лисогір, головний секретар Володимир Сохан, головна касирка Уляна Дячук та головний орґанізатор Степан Гавриш і ред. Антін Драган.

Учасники шостої зустрічі-конференції українських братських союзів в Джерзі Сіті 1-го квітня 1975. Сидять (зліва): о. Володимир Білинський („Провидіння"), о. декан Антін Борса („Провидіння"), пані Уляна Дячук (УНС), Иосип Лисогір (УНС), о. шамбелян Мирослав Харина („Провидіння"), пані Стефанія Вовчок („Провидіння"), і Богдан Казанівський („Провидіння"). Стоять (зліва): ред. Антін Драган (УНС), д-р Ярослав Бернардин („Провидіння"), Володимир Сохан (УНС), д-р Олександер Білик („Провидіння"), Лев Футала (УНПоміч), Теодор Тараховський (УНП), д-р Роман Ричок (УРС), Едвард Попіль (УРС), Мирон Баранецький („Провидіння") і Степан Гавриш (УНС)

Зустріч започаткував коротким привітальним словом п. И. Лисогір і на його прохання о. декан Антін Борса провів вступну молитву. На бажання прибувших гостей, дальшими нарадами проводив п. Лисогір, а секретарював п. В. Сохан. Протокол з попередніх подібних нарад, які відбулися в жовтні 1973-го року у Філядельфії та господарем яких був Союз Українців Католиків „Провидіння", передав на письмі всім учасникам попередніх нарад тодішній їх секретар Мирон Баранецький.

Базою дальших ділових нарад були чотири доповіді, що їх приготовили і виголосили: Лев Футала про „Належну допомогу українських братських союзів у процесі визволення України", о. шамб. Мирослав Харина про „Ролю українських братських союзів у церковно-громадському житті", д-р Роман Ричок про „Ролю фратерналізму в розвитку українських братських союзів" та Иосип Лисогір про „Членство й економіку українських братських союзів в останньому п'ятиріччі". Доповідачі, користуючись джерельними і статистичними даними, основно та часто критично проаналізували й насвітлили обговорювані ними теми, майже в усіх випадках стверджуючи ще далекий від задовільного стан обговорюваних ними ділянок і аспектів нашого орґанізаційного, господарського, культурного, політичного та інших проявів нашого життя, вказуючи рівночасно на потреби і можливості цей стан поліпшити. Доповідачі й опісля дискутанти були однозгідні в тому, що так, як майже перед сторіччям українське зорганізоване життя та багатобічний український розвиток були започатковані нашими братськими союзами, так і тепер ці союзи повинні відіграти таку ж рішальну ролю в дальшому розвитку, що тепер у великій мірі залежить від постійного порозуміння та тісної співпраці між цими союзами, чого всі щиро прагнуть. Під час дебат віддано окрему увагу пропозиції покликати спільну координаційну комісію із представників усіх наших братських союзів і першим практичним кроком для дальшого оформлення такої комісії будуть періодичні спільні конференції і наради редакторів органів цих братських союзів: тижневиків „Українське Народне Слово" і „Народна Воля" та щоденників „Америка" і „Свобода". Перша така зустріч і наради повинні відбутися за спільним порозумінням між цими редакціями вже в найближчому часі.

Між рядом обговорюваних загальних справ окрему увагу мала справа активної участи українських братських союзів у відзначуванні 200-річчя Американської Незалежности та 100-річчя українського поселення в Америці і українського вкладу в розбудову і розвиток цієї країни.

Під час перерви в нарадах, Український Народний Союз гостив їх учасників полуденком, що його приготовили і доставили працівники „Союзівки" під наглядом свого управителя дир. Володимира Кваса.

ПОМЕР Д-Р ТОМА ЛАПИЧАК, ЛІКАР, ПУБЛІЦИСТ ТА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ДІЯЧ

Чикаґо. — В середу, 2-го квітня, наспіла тут із Гюстону в Тексас сумна вістка, що того дня в пополудневих годинах помер там на 61-му році життя відомий лікар-громадянин та публіцист і суспільно-політичний діяч д-р Тома Лапичак. З кінцем січня цього року д-р Тома Лапичак сам відкрив в себе злоякісну недугу та перейшов операцію, з якої досить швидко видужав, повернувшись знову до своєї лікарської практики. Проте, недугу відновилася і розвивалася, перекидаючись на іншу частину організму, й остаточно закінчилася смертю.

Д-р Тома Лапичак походив із Західньої України, де був найбільш активний в студентському житті й революційному націоналістичному русі, бувши в роках 1941-1942 провідником Крайової Екзекутиви Організації Українських Націоналістів під проводом полк Андрія Мельника. В рр. 1942-45 був в'язнем нацистського концентраційного табору в Саксенгавзені. Звільнений з табору з кінцем війни, був дальше активний в ОУН, редагуючи в Німеччині журнал „Орлик". Приїхавши до Америки в 1949-му році, поселився в Чикаґо, поновив свій лікарський диплом та відкрив свою лікарську канцелярію, продовжуючи дальше свою суспільно-політичну та публіцистичну діяльність. В рр. 1950-55 був редактором „Самостійної України" й опісля став видавцем і редактором контроверсійного „Українського Життя", займаючи критичне становище до багатьох суспільно-громадських і політичних українських справ і проблем. Деякий час, починаючи від 1961-го року, був директором „Лікарського Вісника". Крім багатьох статтей і есеїв, є автором виданої в 1961-му році книжки: „Український націоналізм — критика і оборона".

Осиротив дружину Аріядну, дочку відомого українського композитора-диригента Дмитра Котка, та сина Дмитра, тепер студента медицини в Еспанії, і дочку Ларису, замужну Чопівську, тепер у Вашинґтоні.

ВИСТАВКА СЛАВИ ГЕРУЛЯК В ГАРТФОРДІ

Гартфорд, Конн. — Заходом 106-го Відділу Союзу Українок Америки тут в суботу, 5-го квітня ц. р. в церковній залі при 125 Ветерсфілд евеню відбудеться мистецька виставка мисткині Слави Геруляк. Виставку можна буде оглядати від год. 1-ї по полудні до пізнього вечора.

Владика Митрополит Мстислав виїжджає на відвідини до Венесуелі, Архиєпископ Марко в шпиталі, а Єпископ Константин в Австралії

Бавнд Брук. — З Осередку Української Православної Церкви в ЗСА інформують, що первоієрарх цієї Церкви, її Митрополит Владика Мстислав виїжджає в п'ятницю, 4-го квітня, на двотижневі відвідини Каракасу у Венесуелі. Рівночасно інформують, що Владика Архиєпископ Марко від минулої п'ятниці перебуває на перевірці його здоров'я в Ровей Меморіял Госпітал і цієї суботи, 5-го квітня, повинен повернутися назад до своїх архипастирських обов'язків. Третій Владика цієї Церкви, Єпископ Константин перебуває тепер в Австралії, де відбувається собор Української Автокефальної Православної Церкви в тій країні.

Бібліотека Торонтського Університету набула Львівські судові акти

Торонто (С. Г.). — Дослідча Бібліотека ім. Дж. Робартса Торонтського Університету закупила недавно в антикваріа комплект 25 книг опублікованих судових актів давньої Польщі з т. зв. Бернардинського архіву у Львові, які були видані в 1868-1935 рр. Дослідники-медієвісти кажуть, що т. зв. „Акта гродзке і земске" (скорочено „А.Г.З.", які сягають до XIII ст., є для них незаступимим дослідчим матеріялом, бо там є багата україніка. Торонтський комплект, як кажуть, цінний тим, що особливо повний.

Бібліотека доступна для всіх, а позамісцеві читачі при деяких умовах можуть користати з т. зв. міжбібліотечної послуги.

В Камбоджі бої ведуться на передмістях столиці

Фном Пен. — Тут поширилися вже вістки, що камбоджські повстанці захопили столицю Фном Пен, але, як виявилося, комуністичним повстанським з'єднанням пощастило тільки прорвати оборонні лінії довкруги міста і підійти до самих передмість. Всі точки спротиву урядових військ поза Фном Пеном остаточно ліквідовані і є в руках повстанців. Загально вважають, що в найближчих днях повстанці розпічнуть наступ на столицю, щоб з її захопленням встановити свою повну контролю у країні.

А. ШЕЛЄПІН ПЕРЕРВАВ ВІДВІДИНИ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ, ВЕРНУВСЯ ДО МОСКВИ

Лондон. — Александр Шелєпін, член Політбюра ЦК КПСС і голова Всесоюзної Центральної Ради Професійних Спілок, мусів перервати свої відвідини Великобританії, натрапляючи всюди на агресивні протисовєтські демонстрації з участю різних національних груп. Відвідини Шелєпіна мали тривати чотири дні, але вже після короткого перебування у Лондоні, куди він прибув в понеділок вечором 31 березня, і відвідин Шотляндії 2 квітня, він рішив повернутися до Москви, не зустрівшися навіть з головою британських профспілок. Покидаючи Великобританію, Шелєпін заявив, що демонстрації проти нього були зорганізовані „за гроші сіоністів" і тих кіл, які противляться політиці відпруження, але які, мовляв, не віддзеркалюють справжніх прагнень і сподівань „британської робітничої кляси".

Згідно з інформаціями, А. Шелєпін прибув до Лондону 31 березня вечером, при чому докладніші дані про його приїзд були засекречені, враховуючи загальні настрої і пляни протисовєтських демонстрацій. Коли ж наступного дня він мав, згідно з пляном, відвідати головну квартиру британських профспілок, керівництво яких запросило його до Великобританії, треба було впровадити Шелєпіна туди заднім входом з огляду на масову демонстрацію перед будинком. Щоб приховати факт потаємного прибуття Шелєпіна, офіційна лімузина у супроводі інших авт з пасажиром під'їхала до головного входу у визначеному часі і на неї посипалися каміння, цегла, картони з молоком, а навіть кошерні тіста. З таким привітанням був би зустрівся Шелєпін, коли б передбачливі господарі не охоронили його перед „зустріччю" з демонстрантами.

З демонстрацією Шелєпін зустрінувся також і в Шотляндії і тому вже не хотів повертатися до Лондону, де мав замовлені офіційні зустрічі, а таки з Едінбурґу відлетів разом з усіми членами своєї делеґації до Москви. Очевидно, таке „привітання" для Шелєпіна не могло бути несподіванкою, бо проти його відвідин були численні протести, враховуючи його ролю в СССР як колишнього шефа КҐБ у роках 1958-1961. А. Шелєпін несе безпосередню відповідальність за терористичну політику КҐБ, включно з такими атаками терору, як вбиства невигідних для СССР політичних еміґрантів за кордонами СССР. А. Шелєпін, як відомо, дав наказ вбити голову Проводу ОУН Степана Бандеру та проф. Лева Ребета, іншого націоналістичного провідного діяча, що формально ствердив західньонімецький суд в часі розправи над Б. Сташинським, вбивником С. Бандери і Л. Ребета.

Ген. Петро Григоренко важко хворий

Москва. — Стан здоров'я відомого дисидента і оборонця прав татарської етнічної групи в СССР генерала Петра Григоренка — дуже поганий, інформують з Москви його приятелі. Справа в тому, що під кінець січня цього року у Григоренка був серцевий атак і до сьогодні він відчуває його наслідки. Йому дуже важко порушуватися і в найкращому випадку він тільки може пройтися по кімнаті. Ген. П. Григоренко закінчив вже 68 років життя, але здоров'я його підірвали довгі роки перебування в совєтських тюрмах, а в першій мірі п'ятирічне перебування у психіятричній тюремній лікарні, де його „ліковано" відповідно до інструкцій КҐБ. З закладу для умовохворих ген. П. Григоренка звільнено щойно 28 червня 1974 року. Недавно захворіла дружина П. Григоренка Зінаїда, що значно ускладнює його побутові умовини.

Українці Маямі вітали Кудірку

Маямі (Н. М.). — Дня 26-го березня тут гостив литовський моряк С. Кудірка. Перед пам'ятником „Смолоскип дружби" зійшлася публіка, головно з етнічних груп на чолі з литовським представниками. Були також мадяри, лотиші, естонці, кубинці, поляки та найбільша числом група українців, яку зорганізував місцевий Відділ УККА. Союзянки у вишитих блюзках прикрашували загальний вид церемонії. Мейор Морис Ферре привітав С. Кудірку та вручив гостеві символічний ключ міста. Опісля вітав його отець Наґі від мадярської громади та делеґатка поляків вручила йому почесну грамоту. Від українців з рамени УККА привітав С. Кудірку І. Мудрейко, а учениця Рідної Школи Е. Хомяк вручила йому англомовну книжку „Революційні голоси". На кінець С. Кудірка подякував за зворушливий для нього момент, заявляючи, що він завжди ширитиме правду про комуністичну тиранію, бо це найкраща зброя проти ворога волелюбних народів. Того ж дня на телевізорі ми мали змогу бачити фраґменти церемонії, як рівнож було поміщено в „Маямі Геральд" знімку С. Кудірки з українською групою.

„Поїзд Свободи" почав турне по Америці для відзначення 200-річчя Американської Незалежности

Стентон, Делевар. — Тут є перша зупинка „Поїзду свободи" на шляху з Вашинґтону до понад 80 міст З'єднаних Стейтів Америки для відзначення 200-річчя Американської Незалежности. Першого дня понад 30 тисяч осіб відвідало на цій зупинці „Поїзд свободи", оглядаючи виставки, розміщені у 25-ти вагонах. „Поїзд свободи" зорганізовано коштом 6.5 мільйона долярів, які одержано у формі пожертв. Мета „Поїзду свободи" — дати погляд на історичне минуле ЗСА, починаючи з часів Джорджа Вашинґтона. Коли оцінювати на основі реакції публіки на першій зупинці, то можна сказати, що „Поїзд свободи" буде повним успіхом і цілком сповнить покладені надії. Увагу відвідувачів притягають історичні документи, рідкісні фотографії, картини та всякі національні реліквії. В загальному пляні відзначування 200-річчя Незалежности ЗСА „Поїзд свободи" є насправді першою загальнонаціональною імпрезою. „Поїзд свободи" буде в дорозі 21 місяців.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢ Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

В дусі братерства

Братерство — чи не найбільше і найшляхетніше поняття у взаємовідношенні між людьми. Воно бо виключає все те, що становить одну із основ усіх релігій: любов, опіку й допомогу та пошану і респект, рівночасно із всепрощенням. Це той „дух братерства", що його покладено також в основу могутнього сьогодні кількістю свого членства, своїми фінансовими ресурсами та своєю активністю братерського руху в Америці і Канаді, частину якого становлять чотири українські союзи: Український Народний Союз, Український Робітничий Союз, Союз Українців Католиків „Провидіння" та Українська Народна Поміч, які стали ядром та головною опорою українського життя в Новому Світі в усіх його багатьох проявах.

Життя не стоїть на місці і сьогодні вже не тільки роки, але й дні приносять нові виклики, нові завдання та вимагають нових рішень. Це й було однією з головних спонук, що перед уже майже десятком років представники цих наших братських союзів сходяться разом та на спільних конференціях обмірковують спільні проблеми громади і народу, обмірковують їх власне в дусі братерства із симпатіями та зрозумінням і бажанням допомогти всім, без злоби чи ненависти супроти нікого. В такому дусі братерства відбулася й остання, вже шоста з черги зустріч-конференція цих наших братських союзів минулого вівтірка, 1-го квітня, про що інформується на іншому місці місці в цьому числі.

Висновок ясний: кожний українець в Америці і Канаді в найкращому власному інтересі, як і в інтересі своєї родини, своєї громади і свого народу повинен по своїй спроможності докласти свою цеголку для дальшої розбудови і поширення та скріплення цих наших братських союзів.

У пошукуванні винних

Нещасливий розвиток подій у Камбоджі та Південному В'єтнамі і майже вже неминуча перспектива повної перемоги в цих державах комуністів, які мають у висліді всі вигляди на те, щоб опанувати усю Південносхідню Азію, заставляє до критичної аналізи ситуації і минулого на терені ЗСА. У повну широчінь в публічних дебатах, у пресі тощо ставиться питання про те, хто несе вину і відповідальність за такий розвиток подій у цій частині Азії. Це питання має не тільки реторичний характер, бо йдеться тут про відповідь на питання також і про те, навіщо склали свої голови близько 50 тисяч американських вояків і віддано в рахунок оборони цих країн більйони долярів у формі військової і фінансової допомоги, щоб зберегти ці держави перед комуністичною агресією.

Як відомо, президент Форд ясно і цілком відкрито обвинувачує в цьому Конгрес, мовляв, Конгрес не виасигнував додаткових сотень мільйонів долярів на допомогу для Камбоджі і Південного В'єтнаму. Події у тих країнах, однак виявляють, що ледве чи ці додаткові фонди врятували б Камбоджу та Південний В'єтнам. Цілком ясно, що причина деінде. Ані камбоджська, ні південнов'єтнамська армії не виявили бажання воювати, маючи у у своєму розпорядженні прекрасний військовий виряд. У Да Нангу, наприклад, комуністи захопили без бою цілі склади зброї, амуніції, а навіть понад 200 непошкоджених літаків та гелікоптерів. Камбоджські повстанці обстрілюють столицю і аеропорт американськими ракетами.

Враховуючи таку справжню ситуацію на фронтах у тих державах, „Ню Йорк Магазин" з 7 квітня опублікував коментар Ричарда Рівеса на тему: „Хто втратив Індокитай?". Автор робить висновок, що вину несе американський політичний провід в цілому і повністю за все те, що діється у тій частині Азії. Коментатор пише, що коли американці виявляють затрату „волі" до дальшого спротиву комуністичній агресії, то цієї волі не зламали комуністи, а політика американських лідерів. „Вони — Форд, Кіесінджер, Ніксон, Джонсон, Кеннеді, МекНамара і решта — це ті, які зламали нашу волю, не північнов'єтнамці. Наші власні лідери і їхня неповага для нас".

Немає сумніву, що ця тема „хто винен", ще довгодовго не зникне з поля уваги американського суспільства. Доля Камбоджі і по всій правдоподібності Південного В'єтнаму практично перерішена і, як пише цитований журнал, покликаючися на Білий Дім як джерело інформації, „ніхто не має ілюзій, що ми тепер можемо змінити хід історії у Південносхідній Азії". Відкритим тільки лишається питання, хто винен?

Д-р Михайло Логаза

СОВЄТСЬКА ПСИХІЯТРІЯ НА СЛУЖБІ КГБ

Вже в 1964 році автор цих рядків мав нагоду доповідати перед невеликою групою американських лікарів, психологів та суспільних працівників на тему тогочасної совєтської психіятрії на підставі інформацій з двох джерел, а саме: статті московського професора Василія Банщікова, тогочасного керівника Науково - Медичного Товариства Психіятрів і Невропатологів, поміщеної у пропагандивному журналі „ССCР" та на підставі офіціяльного звідомлення Світової Організації Здоров'я про студійну подорож до СССР 23-ох лікарів - експертів із 21-ої західньої країни у 1958 році, під час якої вони відвідали 35 здоровних інституцій під проводом московського професора Е. Д. Ашуркова. Доповідач звернув увагу, що їм тоді не показано ані одного шпиталю для умово - хворих.

Чому не показали? Чи тому, що рівень совєтської психіятрії не належав до „Патьомкінських сіл" для показу стороннім людям, а в цьому випадку ще й експертам, а чи може тому, що вже в той час у психіятричних шпиталях ізолювали від суспільства інакшемислячих?

Вже тоді доповідач звернув теж увагу на використовування справді російського винаходу всесвітньо відомого вченого Павлова про фізіологічний феномен умовного рефлексу, що його вже тоді комуністичний режим використовував для т.зв. „сполоскування мозків", яким змушував політичних в'язнів до самооскаржування і признавання до вини та вкінці до довгоречинцевих засудів. Підсумки самі напрошувалися: ще тільки один крок, а вже можливе надужиття психіятричних установ для таких же політичних цілей.

Але тоді така здогадна можливість належала до пильно бережених таємниць СССР. Щойно кілька років тому вільний світ довідався що цей здогад став жахливою дійсністю. Самвидавні журнали, туристи, емігранти і вигнанці із СССР підтвердили, що крім довгоречинцевих засудів до тюрем і концентраційних таборів багатьох опонентів режиму, а між ними передусім інтелектуалістів, московські психіятри — рівночасно енкаведисти у білих халатах — запроторюють безтерміново до психіятричних заведень і там насильно піддають їх дії хемічних препаратів, які позбавляють їх духової особовости, руйнують їхні інтелектуальні здібності та просто вбивають їх духово.

Адже ж треба було показати культурному світові, що часи сталінської „кулі в потилицю" минули та що фізична сила інакшемислячих не страшна модерній імперіяльній надпотузі. Але страшніші від фізичної сили для комуністичного режиму завжди була думка, був розум інтелектуалістів; той розум, що не знає кордонів; той дух, що його не замкнути в кайдани. І тому рафінована постанова: знищити розум народу, зокрема поневоленого народу, при допомозі енкаведівської психіятрії.

У правдивість цих макабричних вісток західній вільний світ спершу не вірив, або — мимо наглядних доказів — не хотів вірити, щоб або заспокоїти свою людську совість, або не псувати політики детанту із СССР. Треба було протестів багатьох груп, організацій, науковців, професіоналістів, а особливо організацій для захисту людських прав, щоб проламати льоди людського збайдужіння до терпінь, мук і тортур, до знущання енкаведівських нелюдів над невинними співгромадянами „самої найпередовішої у світі країни".

І понеслись у світ протести вільного лікарського світу, а в тому теж нашого УЛТПА, для рятунку жертв енкаведівської психіятрії. Скільки тих жертв, нам докладно невідомо, але імена Григоренка, Борковського і нашого Леоніда Плюща сьогодні відомі вже у цілому культурному світі.

Про ці жертви енкаведівської психіятрії заговорила теж врешті американська преса своїм грізним голосом протесту, і деякі із тих знаменних голосів протесту подаємо до відома нашого загалу.

18 березня появилась у „Сиракузькому Геральд Журналі" стаття колюмніста Джана Лофтона „Совєтська розв'язка: дисиденти на тортурах ліками". Журналіст пише: „Гітлер живе і почувається добре ... А живе він у СССР під іменем Даниїл Лантс. Він — полковник-лікар, рівночасно теж агент КГБ — керує спеціяльним діягностичним відділом судової психіятрії „Інституту ім. Сербського" в Москві, який лікує найстрашнішу хворобу цілого СССР: політичну незгідливість."

„У своєму епічно - літературному творі „Гулаг - Архіпелаг" Александр Солженіцин у жахливих подробицях розказав, як Сталін обійшовся із політичною незгодою. Уживалось тоді передусім фізичних методів, які включали ось що: в'язням стискали чашки залізними обручами, кидали їх у ванни із сильним квасом, голих кидали на поживу блощицям і мурашкам, впихали їм розжарені залізні прути до відходової кишки, чобітьми розтоптували їхні статеві органи, держали їх у в'язничних келіях при такій горячі, що кров просочувалась крізь шкіру."

„Але ось появився ще страшніший, просто макабричний документ, оприлюднений Сенатською Підкомісією Внутрішньої Безпеки, який вказує, що в додатку до названих і неназваних фізичних тортур модерна совєтська держава стала незвичайно

(Продовження на стор. 6-ій)

В. Давиденко

ДМИТРО ДОНЦОВ

13-го квітня в Бавнд Бруку, на українському православному цвинтарі св. Андрія, в „Українському Пантеоні" відбудеться урочисте посвячення пам'ятника на могилі творця новітнього українського націоналізму, д-ра Дмитра Донцова. Покійний перед смертю висловив був бажання, щоб на побудову пам'ятника не переводилося громадської збірки і щоб його похорон переведено якнайскромніше. Тож спроєктований маестром Михайлом Черешньовським надгробок споруджений був з пожертв, зложених організаціями Українського Визвольного Фронту Америки і Канади.

Посвяченню надгробка, як довідуємося з повідомлення Комітету посвячення пам'ятника, передуватиме Архиєрейська Служба Божа і Панахида, що їх відправить Архиєпископ УПЦеркви в ЗСА Владика Марко. В програмі передбачено дві короткі доповіді над могилою — голови Проводу ОУН(р) Ярослава Стецька та голови Президії Українського Визвольного Фронту д-ра Романа Малащука і виступ хору бандуристів при Станиці I УД УНА в Нюарку під керівництвом О. Головацького і В. Юркевича.

Після акту посвячення в ресторані „Голлідей" п. Войчука в Сомервіллі відбудеться тризна з участю представників громадських та політичних організацій та установ і громадянства.

Порожнеча, яка витворилась в суспільно - політичному житті української еміґрації після смерти д-ра Дмитра Донцова, ще й досі не виповнилась і навряд чи виповниться в проглядному майбутньому. Десятки років Донцов як ідеолог, публіцист і літературознавець був в центрі уваги українського громадянства на Західніх Землях, а пізніше на еміґрації. Найлютіших нападів зазнав він, починаючи від 20-их років у пресі підсовєтської України і до останніх днів свого життя. Д-р Донцов завжди мав довкола себе численних безоглядних прихильників і запеклих противників в українському громадянстві, бо характеризувала його передусім безкомпромісовість і гострота в дискусіях.

Д-р Дмитро Донцов ніколи не був членом Організації Українських Націоналістів, але його ідеологія глибоко вирізьбилася в програмі цієї Організації. Без перебільшення можна сказати, що в 20-их і 30-их роках Донцов перетворив духовість більшости української молоді в Галичині, защепивши їй оформлений ним чинний націоналізм, і пізніше духом його були перейняті Українська Повстанська Армія і українське націоналістичне підпілля.

Розуміючи небезпеку для Росії, яку являв собою Донцов, ще задовго до революції виступали проти нього Ленін, що підготовив „жовтневий переворот", і його антипод Мілюков, лідер російських лібералів. Це був „спільний фронт" проти Донцова московських політичних екстремістів і поміркованих конституційних демократів, бо і ті, і ті, прикриваючись революційною фразеологією, стояли за єдину і неподільну Росію — проти України.

В 30-их роках кат української інтелігенції, свого часу „зліквідований" Сталіним комісар освіти Андрій Хвиля, писав у Харкові: „Питання стоїть: або ми (тобто Москва — В. Д.) поведемо за собою процес витворення українського господарства, української культури на основі спілки з іншими народами (!), або ми не встигнемо, нас перехлюпне, заллє націоналістичний потік, і бажання, настирливе домагання українських фашистів з табору Донцова дійде до свого логічного, закономірного кінця. Тільки так може і повинна стояти перед нами справа".

Наслідуючи совєтських пропагандистів, що всіх, „хто не з нами", називають фашистами, дехто з противників Донцова на еміґрації щиро чи нещиро називав Донцова „фашистом". Усі писання Покійного це заперечують, хоч у своєму довгому житті перейшов він ідейну еволюцію, замолоду співпрацював з соціялістами.

Очевидно, ідеї Донцова не для всіх, і він здавав собі з цього справу, ставлячи гострі передумови для тих, які хотіли прийняти його ідеологію. А ідеологія Донцова будувалася на таких основних принципах: самобутність України як нації; вороже протиставлення білій чи червоній Москві; майже повне заперечення українських духових течій XIX століття і їх продовження у XX столітті: плекання нового психологічного типу українця; витворення в українському народі нової провідної верстви і органічна єдність України із західньоевропейським світом.

Є вже річчю беззаперечною вплив Донцова на Хвильового та його однодумців. І, мабуть, цим треба пояснювати, що в дискусії навколо Хвильового, яка кілька років тому точилась на еміґрації, Донцов участи не брав. Це, очевидно, не значить, що Хвильовий був прихильником ідеології Донцова чи Донцов приймав концепції націонал - комуністів — це свідчить про те, як далеко сягали його впливи.

Понад два десятки років тому з приводу 70-ліття Дмитра Донцова писав визначний поет і публіцист, колишній „Вісниківець" Евген Маланюк: „... все ж треба хоч для сліпців і калік нагадати історичну ролю доктора Донцова: хай сліпці і каліки виберуть час, щоб „призадуматися" над нею, порівняти події і явища, да-

(Закінчення на стор. 5-ій)

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Український Вільний Університет. ЗБІРНИК НА ПОШАНУ ІВАНА МІРЧУКА. (1891-1961). За редакцією Олександра Кульчицького, Мюнхен-Ню Йорк - Париж - Вінніпеґ. 1974, ст. 311. Мовний редактор: Володимир Маруняк. Це УШ-ий том „Наукових Збірників УВУ", в ньому маємо 9 таблиць із 17-ма ілюстраціями, він надрукований у Першій Українській Друкарні у Франції в Парижі.

Цей науковий збірник надрукований завдяки пожертвам українців із ЗСА та Канади, які був зібрав проф. О. Кульчицький в 1964 р. Дорожнеча спричинила те, що УВУ має ще 2,000 дол боргу, який сподівається покрити з прибутків із розпродажу цієї книжки про нашого визначного філософа — професора Івана Мірчука, який 40 років працював при єдиним українським вільнім університеті — у Відні-Празі-Мюнхені в роках 1921-1961.

Збірник, крім „Впровідного слова" редактора, складається з 16-ох статтей (ст. 1-248) та „Матеріялів до життя й творчости Івана Мірчука" (ст. 251-277). На ст. 281-303 вміщені короткі резюме українських праць по-німецькому або по-англійському а чужомовних праць — по-українському.

У збірнику, як і повинно бути, є дві статті про наукові осяги покійного професора І. Мірчука і 14 розвідок на різні теми. Зачнемо від цих останніх.

М. АНДРУСЯК дав огляд того, як в публікаціях XVI-XIX століть вживали термінів „руський", „роський" „російський" і „білоруський".

ОЛЕКСА ГОРБАЧ, спеціяліст від арґотизмів, вшанував ректора Мірчука розвідкою під заг. „Правопорушницькі (злодійські — Л. Л.) східньоукраїнські арґотизми в дотичних словниках і в літературі перед І-ою світовою війною". Така „злодійська" мова є в творах В. Винниченка і А. Тесленка та в численних творах повоєнних письменників в Україні.

ВОЛОДИМИР ЖИЛА поцікавився „мовою й стилем Панаса Мирного", головно на основі роману „Хіба ревуть воли, як ясла повні?". Автор знайшов такі „великі прикмети прози Мирного: простоту, точність, лаконічність і високу образність вислову".

ВАСИЛЬ ЛЕВ слідкує за тим, як боролися „за українську літературну мову в Галичині та за її характер від початку XVI ст." та твердить, що „успішні змагання за розвиток літературної мови будуть можливі щойно у вільній незалежній суверенній державі".

МИХАЙЛО МІЩЕНКО кінчає свою розвідку „Проблема інтелекту в пореволюційних природничих дослідженнях в Україні" таким висновком:

„Розум, як пізнавальна, діюча і творча сила живого світу від найдавніших часів притягає увагу визначних натуралістів і філософів, примушує вбачати в ньому вищий регулюючий принцип життя і наділяти його божественними властивостями".

Про „Кобзаря" з 1860 р. написав коротко о. ІРИНЕЙ НАЗАРКО, ЧСВВ.

ЯРОСЛАВ ПАДОХ на ст. 109 до 120 вмістив статтю про „Вибрані проблеми з історії судового процесу Гетьманщини", з якої цікавим для ширшого читача „Свободи" буде ствердження автора, що „ніякий суд Гетьманщини не був компетентний у відношенні до Гетьмана, який був не тільки найвищим адміністратором і начальним вождем військових сил, але також найвищим суддею Держави".

Покійна НАТАЛІЯ ПОЛОНСЬКА - ВАСИЛЕНКО подала цікаві дані про характер влади в Україні під заг. „До історії Гетьманської України XVIII-XX вв." (ст. 121-139). І тут цікаве для нас те, що „в законі про колеґію чітко сказано, що буде виданий спеціяльний закон про порядок вступлення нового гетьмана. Не згадано ні слова про династичні права фамілії Скоропадських" (ст. 138). На 139 ст. авторка додає, що „цілком законним є бажання політиків та ідеологів гетьманського руху перетворити гетьманат на спадковий, але не можна цю юридичну новелю пояснювати історичними традиціями тому, що ці традиції промовляють за протилежне", бо „гетьмана ж обирали доживотно" (136).

МИКОЛА ЧУБАТИЙ цікаво оповідає „Як народжувалася наука історії українського права". Було це в 1920-1923 роках в Українському Тайному Університеті у Львові.

КОНСТАНТИН БІДА дав студію про И. Галятовського, ВІКТОР БУЙНЯК розвідку „Лев Толстой і Чарлз Діккенс", МИХАЙЛО МІЛЛЕР написав про „Археологічні пам'ятки старогерманських племен у Східній Европі".

Заголовок П. АНДРУШКОВА подаємо в оригіналі: „A Characterization of Rings Orderable in a Non - Archimedean Way".

Та найцікавіше для читача в цій книзі про філософа Івана Мірчука те, як оцінюють його наукову творчість ті два автори, які пишуть про нього: Олександер Кульчицький і Володимир Янів. Перший з них пише про І. Мірчука як „дослідника української духовости" (ст. 54-66), а другий старається дати „систематизацію поглядів І. Мірчука на українську людину" (ст. 149-194). Як бачимо — то обидва автори в загальному пишуть про те ж саме, хоч „іншими словами". Проф. О.

(Продовження на стор. 6-ій)

Юрій Тис

НЕПЕРЕМОЖНИЙ КЛИЧ

(З нагоди вистави п'єси „Театральної Студії молоді при парафії свв. Володимира й Ольги у Чикаґо, 16 лютого 1975 р. у Детройті).

Коли я збирався їхати на виставу п'єси „Непереможний клич", не сподівався аж ніяк такого сильного мистецького враження, яке викликали в мене балети і гра молодих артистів.

Дуже цікавий і добре скомпонований пролог „Окупація" своїм фільмовим і музичним монтажем увів слухачів у настрій Другої світової війни, з фрагментами битв, руїн міст і сіл, втечею цивільного населення відступаючими і наступаючими вояками, стрілами і вибухами стрілен при скорій зміні образів. Це була ілюстрація до хорового виступу цілого ансамблю, що складався з молоді „Театральної студії".

Далі слідували три дії з багатьма відслонами і багатим змістом. Це Друга світова війна із змінами окупантів-ворогів та з спротивом повстанців, настрої населення Гуцульщини та реакції на поневолення України іншими державами Европи. Головні постаті — Маруся і Ярема. Повстанці запідозрюють Ярему у співпраці з московським наїзником, але правду знає тільки висока команда з'єднань, що оперують в околиці. Ярема не сміє виявити правду, бо це військова таємниця, він терпить від підозрінь своїх друзів і Марусі. Зв'язок з повстанцями Ярема вдержує голосом сопілки і різними тонами передає звідомлення про рухи ворожих військ. Його псевдо „Соловейко".

Через ті непорозуміння Ярема і Маруся змушені покинути околицю і при допомозі таємничої циганки Маври стараються дістати допомогу воюючій Батьківщині в Европі. Обоє відвідують Відень, Тироль, Париж і японського достойника, що живе у Франції. На жаль, успіху не мають ні серед населення европейських держав, ні серед урядових і дипломатичних кругів.

У третій дії Ярема і Маруся повертаються додому і опиняються у трагічній ситуації: повстанці не вірять Яремі і за уявну зраду засуджують його на смерть. Начальний командир вияснює справу, і п'єса закінчується балетом-епілогом.

Вистава триває три години, але це сталося з позамистецьких причин, тут ішлося про використання повного ансамблю, тобто всього членства молодих акторів і танцюристів і для цього не скорочувалося п'єси. Ми мали, отже, докладну картину праці студії і її керівників у всій її різноманітності. Пояснюємо цю причину окремо, щоб запевнити, що і сам режисер, автор п'єси та мистецький провідник, вповні був свідомий своїх завдань і обов'язків і розумів, що, скоротивши п'єсу, можна було б вжити тільки частину членів студії, що могло б принести більше шкоди як користи.

З мистецької точки погляду найкраще випав балет — танками, виведенням масових сцен, динамікою руху, дисципліною виконавців, прецизією та іншими мистецькими вальорами. Наприклад, до тих останніх належить у національних танках тихе виведення кроків, а не як в багатьох аматорських гуртках надмірне вистукування чобітьми, де треба і не треба. Відповідальними за балет були хореографи Л. і Л. Цепинські (Любо і Ліля), серед виконавців на перше місце вибилися Ярема (Юра Цепинський), Маруся (Роксана Дика), солістка балету Марта Городиловська. Неможливо, на жаль, навести для преси усіх акторів і танцюристів, їх понад сотня! Для таких масових сцен навіть немала сцена не зовсім вистачала і спричинювала трудноші обмеженням місця для свобідної акції й руху, входу і виходу виконавців. В такому випадку не поможе навіть найкращий сценічний досвід.

Слід також звернути увагу на високомистецьке виведення танків сальонових (Відень) народних німецьких (Тироль), легкого жанру (Париж) і японських. Вивінуванням студії костюмами для цілого ансамблю зайнялися Дана Дика і Тетяна Рейнарович та тридцять пань з їхнього „штабу"!

Найтруднішим завданням режисера є проблема руху великого гурту учасників вистави на сцені. Тут — приязна заввага: гурт не може стояти, а мусить виразніше діяти зкоординовано малими гуртками у докладно розпрацьованих мізансценах. Про це знав досвідчений режисер Л. Цепинський, але мені здається, що в нього теж були труднощі в організації такої кількости молодих людей на сцені, можливо чере тісноту, а може через обмаль часу та з інших причин, зв'язаних із технічною працею над більш як сотнею, хоч і як захоплених театральним мистецтвом, членів студії.

Однією з найбільших перешкод, а з тим і невдач будь-якого театрального проєкту є часта відсутність членів аматорських гуртків на пробах. На щастя режисер Л. Цепинський подолав ці звички аматорів і створив дійсно майже професійну студію, у якій пропуски проб молодими адептами мистецтва майже не трапляються. В чому таємниця його організаційного успіху? — мені невідомо, але така дійсність радує. Це ознака, що коли у Чикаґо можна було створити чудо, то можна досягти того самого ефекту і в усіх інших містах нашого поселення.

Дальшою позитивною сторінкою вистави було вміле черґування журби і радости, гумор і веселість переплетені із гіркою дійсністю на Батьківщині. Композиційно відношення між смутком і веселістю було майже ідеальне, не замало і не забагато.

Добру акторську гру треба підкреслити у виконавців ролей совєтських солдатів і командира (А. Городиський, В. Руденко і Т. Зварич), які створили переконливі образи московських здобичників своєю розперезаністю і таким же простацтвом, та врешті двоє з них виявило себе в дальшому перебігові п'єси добре замаскованими прихильниками українського визвольного руху.

Великий хор, в якому співають майже всі члени ансамблю, ще вимагає багато праці, щоб удосконалити його виконання, краще зіспіватися, а це можна здійснити лише довготривалою працею, отже часу ніколи не є забагато! Це, звичайно, початкові труднощі і їх переборе в майбутньому те саме керівництво. Хор звучав особливо добре в „Молитві" з сольом С. Пилипчака. Оркестра складалася з членів міського театру в Детройті. Диригував Любо Цепинський.

Добре достосовані до тематики були, виголошені тут і там, патріотичні кличі, „Кожний мусить сам свою долю кувати!", „Чорногора кличе Вас!", „Єдність і сила!" і останній клич Чорногори — „Непереможний клич"! Успіх п'єси був надзвичайний. „Театральна студія" цілковито здобула собі серця глядачів; і публіка і виконавці відчули єдність сцени з залею.

Парафія, що була і є спонсором студії, зуміла приєднати молодь, яка частинно до того часу стояла збоку, а дехто ледве міг порозумiватися рідною мовою. Наша молодь, вихована у американських школах, має змогу постійно бачити добрі мистецькі досягнення серед професійного не-українського довкілля, багато з них — самі професіоналісти, і тим самим має вищі вимоги і до себе, і до своїх близьких, і до наших організацій. Таку молодь не привабимо аматорськими низькопробними виставами. Вони вимагають чогось, що могло б їх захопити і що дало б їм вдоволення з добре виконаної праці. Керівники студії вжили правильної тактики і тому мають досягнення.

На закінчення виступив з короткою промовою о. крилошанин Маріян Бутринський, який пригадав, що вистава відбулася у 25-річчя смерти ген. Т. Чупринки, Головного Командира УПА, та в навечер'я уродин Його Блаженства Патріярха Йосифа, якому складаємо глибокий поклін.

Театральна студія — ще один доказ наших можливостей, коли знайдуться люди, які мають ідею і волю її реалізувати з посвятою і

(Закінчення на стор. 6-ій.)

КОНҐРЕСОВІ ВІСТІ

орган Українського Конґресового Комітету Америки

РІК XI КВІТЕНЬ, 1975 Ч. 1

ДАНИНА ТРАДИЦІЇ, ЧИ СИЛА ІДЕЇ

Напереломі минулого і цього сторіччя, коли емігрували до Америки майже виключно галичани, які поклали тут основи під зорганізоване українське життя, вони щорічно відзначували урочисто дві події: дати народин чи смерти Тараса Шевченка і Листопадовий переворот. Культ Тараса Шевченка так і по нинішний день залишився непослабнутим: він є своєрідним українським феноменом, бо не має собі рівного й подібного в будь-котрому іншому народі. Це й зрозуміло: ні в одному іншому народі поет не став пробудником нації, ні один інший поет у світі не став межовим стовпом в історії політичної думки свого народу й не став своїми поемами політичною програмою для майбутніх поколінь, — так, як став ним Шевченко для поколінь українських. Але поруч із Шевченком перші українські поселенці в Америці відзначали, як політичну подію, 1-ий Листопад 1918 року. Щойно,

Передова

коли прибули сюди перші справжні політичні еміґранти, учасники Визвольної війни-революції, і коли їхні скупі ряди поповнили й побільшили жертви Другої світової війни, поширилося тут щорічне відзначування роковин актів 22 Січня 1918 і 1919 рр. 4-ий Універсал — це завершення процесу української політичної думки що сягає ген далеко аж до княжого періоду Руси-України. 4-ий Універсал викристалізував ту політичну думку в ідеалі державної суверенности, а що Україна, після короткого періоду своєї державности цю державність втратила і знаходиться сьогодні знову у такому колоніяльному стані, що людей які зважуються говорити про волю, засилають до божевілень, — то 4-ий Універсал осяяний тим яскравішим авреолом.

А втім, дехто з нас лякався, що з продовжуванням підневільного стану України, з ходом років концерти-академії у роковини актів 22-го Січня перейдуть в рутину, затратять свій духовий зміст та що найвище будуть спонукувати українських людей в Америці до виконування обов'язку: мовляв, так „лицює" робити, або „не лицює не робити". Дехто з нас лякався, що відзначування роковин проголошення самостійности і соборности Української Народньої Республіки стане тільки даниною традиції, яку люди шануватимуть на концертах-академіях, як вартісний предмет, але тільки у музеї.

Проте всесвітня історія складається не тільки з подій, зроджених із залізної логіки, з подій, які становлять ланки в одностайному ланцюзі, а й із подій, зроджених з несподіванки, бо несподіванка є одним із реальних чинників у політиці. Ми були в цьому році свідками однієї такої несподіванки: як по всьому великому терені З'єднаних Стейтів Америки, в різних більших скупченнях української громади, — ба не тільки ЗСА, але і в інших країнах українського поселення, відбулися святкування актів 22-го січня — надсподівано величаво, з несподівано великим числом учасників та, здебільша, на вищому, як щороку, мистецькому рівні. Організацію святкувань роковин 22-го січня, 1-го Листопада й Шевченкових днів займаються в Америці майже скрізь місцеві Відділи Українського Конґресового Комітету, де тільки вони є. У цьому році поруч з отими неначе офіційними концертами-академіями уладжували такі святкування й деякі інші організації, хоча це не була навіть ніяка „округла", „ювілейна" дата. З різних отих святкувань приходили майже одностайні звіти: однаково виконавцями програми, як глядачами були у великій мірі наші юнаки та дівчата. На, так мовити офіційній, академії для вшанування актів 22-го січня, що її організував Комітет Об'єднаних Організацій м. Ню Йорку Відділ УККА — було круґло 1,000 осіб Але внедовзі потім на „неофіційному" святкуванні тих самих роковин, що його влаштовувала українська церковна парафія на Асторії, в нюйоркській дільниці Квінсу було теж круґло 500 осіб, а на закінчення того прегарного вечора на естраді виструнчались понад трьохсот юнаків і дівчат, виконавців співочих та танцювальних точок програми. І ще одне свято у честь актів 22-го січня відбулося на тій же Асторії — теж надзвичайно успішне. Подібні звідомлення надходили з різних міст і містечок, в яких поселилися українські люди: йшлося не про дату і факт, що там-то відбулася тоді-то така-то традиційна імпреза, а про її зміст, про ентузіязм організаторів й виконавців та масову авдиторію.

57 років — це здоровий кусень часу. Можна би не дивуватися, коли б впродовж 57 років відірвані від рідної землі батьки та народжені вже на американській землі діти і внуки, які не знали й не бачили України, поставилися до тієї давньої події якщо не байдуже, то стримано власне як до чогось — уже давнього, притьмареного, затемненого поверх півсторіччям перебуванням під чужинецькою владою. Коли таке не сталося, коли 4-ий Універсал усе ще є в пам'яті, в серцях і душах і постарілих батьків-дідів і їхніх дітей-онуків, то це надзвичайно радісний прояв живучости ідеї українського державництва. Можна насправді черпати з отакого наявного доказу живучости ідеї — віру в перетворення її в дійсність

Ми дістали наявний доказ, що число звеличників ідеї української державности і соборности в українській громаді у вільному світі не меншає, без уваги на поменшення рядів учасників Визвольної війни-революції Малодухи знову не мають рації — геройство й мучеництво братів і сестер, що не вагаються боротися в Україні за волю, знаходить правильний відгук тут за океаном, те геройство і мучеництво потрясає сумлінням вільних українців і каже їм поклонятися найвищому ідеалові, яким є державність і соборність нації.

(і.к-н)

> З технічних причин це число спізнилося, тому частина його редакційного матеріялу дещо перестаріла.

116.000 — ЦЕ ДУЖЕ МАЛО

Коли замкнено рахунки за минулий рік 9 січня ц. р., то виявилося, що вплати до Українського Народного Фонду дали докладно 116.771.87 дол. Організації й фізичні особи склали 114.552.02 дол. та 2.249.85 зібрано на спеціяльні цілі. Тому, що за перших 11 місяців зібрано тільки 52,904.06 дол., а всю решту впродовж наступних кількох тижнів внаслідок переведення короткої, але енерґійної кампанії безпосередньо з канцелярії УККА до Відділів, по Відділах та у пресі, — то названий вгорі вислід був справжнім успіхом. Це підкреслено на

УН Фонд

зібранні невеличкого гурту громадян в канцелярії Українського Конґресового Комітету 11 січня ц. р., на якому ту енерґійну пропаґандивну акцію прославляв службовик централі УККА, редактор Петро Сагайдачний, який тоді втішався ще повним здоров'ям і гарним настроєм, а зараз другого дня, 12 січня, впав мертвий на вулиці, бо відмовило послуху серце . . .

Успіхом було зібрати на УНФонд понад 116.000 дол. впродож одного року тому, що наші люди нерадо дають пожертву на щось, чого „не видно". Праця УККА — тиха, морочлива, однаково на внутрішньому громадському ґрунті, як на зовнішньому американському, і її „не видно". В сучасній глибокій політичній „деконьюнктурі", в добі посиленого співіснування ЗСА й цілого західнього світу з Совєтами, українська проблема „неактуальна" і „непопулярна". Інформаційно - пропаґандивна робота всієї вільної української громади — це краплини води, що довбають скелю. Чим більші фонди — тим ревніше, тим певніше можна робити це. Наприклад: з усіх сторін раз-у-раз лунають вимоги встановлення при Об'єднаних Націях української станиці, чи якогось українського „бюра". Загал наших громадян не дає собі справи, що Об'єднані Нації — це власне об'єднання існуючих держав і щоб мати там свого „представника", то це можливе хіба у постаті акредитованого в ОН представника українського щоденника. Для такої людини з фаховими й особистими кваліфікаціями та для ведення ним кулюарної і інформаційної акції треба поважних фондів, які аж ніяк не вміщаються в зібрану суму 116,000 дол. Далі: щоб видавати поважну англомовну літературу, яка стояла б вище пропаґандивних летючок, яких ніхто не читає та які не мають тривкого впливу на чужинецький політичний світ, для цього треба поважних фондів: для авторів, на друк і поширення. Щоб давати українські інформаційно - пропаґандивні оголошення до великої американської преси — на це треба окремих поважних грошей, бо такі оголошення коштують тисячі дол. Щоб брати участь в американських та „етнічних" конференціях, куди можна мати доступ, для цього треба фондів. Цього всього не можна робити в рямцях 100.000-го бюджету. При постійній інфляції, при щораз більшій дорижні, при спадку вартости доляра, при рості цін на харчі, папір і друк та все інше, що пов'язане з такою діяльністю, яку хотів би та яку повинен би вести УККА — треба щораз збільшувати видатки, бо службовики хочуть жити і все те, що вони виконують, коштує вищі ціни.

Тому годі спочивати на лаврах, що ось УНФонд здобув у минулому році 116.000 дол. На нинішний час — це невеликі гроші. Кладемо це на серце всіх ВІ Головам, Секретарям і всім Членам Управ усіх Відділів УККА, бо вони в першу чергу збирають фонди для УККА. Кладемо це теж на серце і промовляємо до жертвенности широкого загалу громадянства, щоб не забувало, що хоча праці Українського Конґресового Комітету назверх „не видно", проте вона ведеться і вона має таки успіхи — на обох відтинках, на внутрішньому громадському й зовнішньому інформаційно - пропаґандивному. Відносний успіх минулорічної збірки доказує, що наша громада, наше українське суспільство таки має довір'я до своєї верхівки в Америці. Вдячні за це довір'я — стукаємо до сердець і — до кишень, — бо тільки тоді зможемо похвалитися успіхами праці, коли громада нам її вможливить.

Засідання Політичної Ради УККА

1 лютого 1975 р. відбулося в Українському Інституті Америки в Ню Йорку засідання Політичної Ради УККА під проводом її голови проф. Івана Вовчука. Заступником був інж. Степан Куропась, секретарював Іван Новосівський. Заступник президента УККА Йосип Лисогір інформував про заснування Крайового Комітету для відзначення українцями в Америці її 200-річчя Незалежности, підкресливши, що вже два роки тому УККА покликав до життя Підготовчу Комісію в цій справі. Пані С. Букшована доповідала про проголошений Об'єднаними Націями Рік Жінки та про потребу включити до цієї акції УККА. Проф. І. Вовчук виголосив доповідь на тему „Проєкція праці Політичної Ради у 1975 р.", висловивши бажання, щоби думки й суґестії, висловлювані на Політичній Раді, були в більшій мірі реалізовані Екзекутивою. — Про останню пленарну сесію СКВУ у Торонті інформували проф. І. Вовчук і екзекутивний директор мґр І. Базарко. Збори схвалили пропозицію проф. І. Вовчука, щоби на секретаря Політичної Ради покликати ще додатково пані С. Букшовану.

ПЛЕНАРНА СЕСІЯ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ

1-2 лютого 1975 р. відбулася в Торонто, Канада, пленарна сесія Секретаріяту СКВУ, на якій проводили: президент СКВУ о. д-р Василь Кушнір та його заступник Йосип Лисогір. Між приявними були ще такі члени Секретаріяту й Контрольної Комісії із ЗСА: о. Володимир Базилевський, ред. Ігнат Білинський, проф. Іван Вовчук, проф. д-р Богдан Гнатюк, ред. Роман Данилевич, д-р Денис Квітковський, д-р Іван Марченко, інж. Іван Олексин, мґр Ірина Пеленська, проф. д-р Матвій Стахів, проф. д-р Петро Стерчо, мґр Андрій Чорнодольський. Митрополит УАПЦ Мстислав, голова СФУЖО Стефанія Савчук, голова Ради Культури Володимир Ласовський, від Контрольної Комісії мґр Іван Базарко.

Чому „Конґресові Вісті"?

„Конґресові Вісті" не є ніякою новиною. Перше число такого офіційного органу Українського Конґресового Комітету Америки вийшло було 27 червня 1964 року й після того неперіодично вони появлялися до вересня 1972 року, у технічній формі окремого журналу. Два перші редактори того нашого пресового органу — Василь Мудрий і Петро Сагайдачний — вже не в живих. Після того редаґували його Мстислав Дольницький і Леонід Полтава. За 11 минулих років зайшли неодні великі зміни у широкому світі й у нашій українській громаді в Америці. Власне ці щораз нові події й нові вимоги життя спонукали Екзекутиву Українського Конґресового Комітету до рішення — відновити „Конґресові Вісті" тільки не у формі окремого журнального видання, а як додатки до „Свободи", „Америки", „Народної Волі" і „Народного Слова". Найперша ціль „Конґресових Вістей" — тісніший зв'язок між централею УККА і місцевими Відділами, як центрами місцевого громадсько-політичного й культурного життя українців в Америці. Цей зв'язок повинен бути взаємний, обосторонній: щоб Централя висилала Відділам свої обіжники, інструкції, рекомендації і бажання, та щоб Відділи присилали звідомлення про життя в їхніх громадах, звідомлення про свою діяльність і про все те, що для їхніх станиць цікаве та бажане. Ото ж „Конґресові Вісті" не є органом тільки Централі УККА, а є органом всіх Відділів УККА між двома океанами, — це їхній орган, що ним можуть і повинні користуватися для спільного добра всієї нашої зорганізованої громади. У червені ц. р. появиться окреме детальне звідомлення УНФонду. Плянуємо видавати „Конґресові Вісті" періодично, щомісяця, але виконання цього пляну залежить у вирішній мірі від Відділів УККА, від їхніх Голів то Членів Управ, щоб вони своїми дописами, своїми заввагами, своїми коментарями і голосами про все, що їх цікавить, радує і болить, щоб вони тим своїм матеріялом вможливили Централі видавати правильно щомісяця „Конґресові Вісті" — з користю для громади.

Редаґує тепер „Конґресові Вісті" в їх новій газетній формі Іван Кедрин. Всі матеріяли просимо надсилати до централі УККА на адресу: 302 W. 13th St., New York, N.Y. 10014.

УККА засуджує відвідини совєтської церковної делеґації в Америці

Ню Йорк, Н. Й. — Український Конґресовий Комітет Америки гостро осудив Крайову Раду Церков ЗСА за запрошення групи „совєтських церковних діячів" на відвідини Америки.

Совєтська церковна делеґація в складі 20-ти осіб під час три-тижневого побуту в Америці відвідає ряд американських міст. В її склад входить 13 представників Російської Православної Церкви та 7-ох головних адміністраторів інших християнських церков в СССР, а саме: Литовської Католицької Церкви, Вірменської Апостольської Церкви, Грузинської Православної Церкви, Лотиської Євангельської Лютеранської Церкви та Всесоюзної Ради Євангельських Християн-Баптистів.

В довшій телеграмі до Крайової Ради Церков УККА каже, що „церковні провідники, яких Ви гостите в цій країні свободи не є правдивими представниками церков своїх народів, а вибрані коляборанти атеїстичного режиму в Кремлі".

Далі, УККА твердив, що Крайова Рада Церков „посередньо піддержує комуністичне переслідування релігії в СССР" та що Рада Церков „цілком не виявила свого зрозуміння та відчування правдивого релігійного положення в СССР . . ."

Текст телеграми УККА говорить:

В імені Українського Конґресового Комітету Америки, що заступає понад 2 мільйони американців українського походження, ми висловлюємо наше обурення з приводу Вашого запрошення 20-членної делеґації „совєтських церковсих діячів", що буде об'їжджати країну та пропаґувати мниму „свободу релігії" в СССР. Всі народи СССР є поневолені та переслідувані Кремлем у всіх ділянках їхнього життя, включно з віроісповіданням.

Церковні провідники яких Ви гостите в цій країні свободи не є правдивими представниками церков своїх народів, а вибрані коляборанти атеїстичного режиму в Кремлі".

Вони та їх попередники не піднесли одного слова протесту, коли в 1937 р. совєтський режим брутально знищив Українську Автокефальну Православну Церкву, арештуючи Митрополита Василя Липківського, трьох інших українських православних митрополитів, 30 архиєпископів і єпископів та сотки тисяч вірних. Рівнож, вони не висловили одного слова протесту, коли в рр. 1945-46 Кремль зліквідував Українську Католицьку Церкву в Західній Україні, арештуючи цілу ієрархію та сотки священиків і підпорядковуючи понад п'ять мільйонів українських католиків під російське православя проти їх волі та бажання. З одинадцяти українських єпископів тільки один вийшов живим. Він є Кардинал Йосиф Сліпий, якого звільнено за безпосередньою інтервенцією померлого президента Джона Ф. Кенеді, з 1963 р.

Померлий московський патріярх Алексєй був не тільки близьким союзником Сталіна, але він також відверто закликав до знищення Української Католицької Церкви. Його наслідник, патріярх Пімен, тільки рік тому закликував до знищення Української Православної та Української Католицької Церков поза межами України.

Ні один з Ваших гостей, а особливо ніхто з представників Російської Православної Церкви, не протестує проти теперішніх масових арештів та засудів російських православних діячів, як прим., Анатолій Левітен-Краснов та математик Борис Талантов, який помер як мученик в совєтській тюрмі; присуд до 10 років примусових робіт литовського єпископа Й. Степанавічюса та українського католицького священика о. Василя Романюка та українського баптистського діяча Юрія Вінса, якого засуджено 31-го січня 1975 р. на п'ять літ примусових робіт та п'ять літ вигнання за „недозволену релігійну діяльність".

Більше того, між Вашими гістьми є також Філарет, митрополит Києва і Галича та „Екзарх України", який не представляє українського православного населення, а є наставником Московського Патріярхату, який толерує московсько-совєтське поневолення й гноблення українського народу, особливо арештування та засуди біля 800 діячів української культури за останніх три роки.

Запрошуючи тих фальшивих совєтських „цековних діячів", Крайова Рада Церков посередньо піддержує комуністичне переслідування релігії в СССР, тому, що вона співпрацює з вибраними комуністичними ставленниками замість співпрацювати з народом у всіх країнах СССР, які то народи прагнуть релігійної свободи та шукають моральної піддержки у народів вільного світу.

Крайова Рада Церков ЗСА цілком не виявила свого зрозуміння та відчування правдивого релігійного положення в СССР, запрошуючи тих комуністами одобрених „церковних діячів" до цієї країни.

Екзекутива Українського Конґресового Комітету Америки

Екзекутива УККА перевела наради з участю делеґатів УРСоюзу

1-го березня ц. р. відбулося засідання Екзекутиви УККА, в якому взяли участь також делеґати Українського Робітничого Союзу, який вернувся до активної співпраці у централі УККА. Президент УККА проф. Лев Добрянський і віце-президент Йосип Лисогір, який проводив на тому засіданні, привітали представників УРСоюзу в особах д-ра Михайла Данилюка та д-ра Вінкентія Шандора. Крім названих керівників УККА звітували ще екзекутивний директор мґр Іван Базарко і касир мґр Уляна Дячук. Обговорювано такі актуальні справи, як заходи за прийняття в Конґресі резолюції, що обов'язувала би Президента проголошувати щороку на 22 січня День Української Незалежности, — можливість зустрічі із Солженіциним, — участь українців у святкуваннях Американської Незалежности, — відновлення „Конґресових Вістей", — справа власного Дому УККА наспілку із СУА, — участь у найближчій конференції Антикомуністичної Ліґи і багато інших подібних актуальних справ, включно, очевидно, із фінансовими питаннями УККА.

Звернення УККА в 25-річчя геройської смерти генерала Тараса Чупринки

Дня 5-го березня 1975 р. припадає 25-річчя геройської смерти сл. п. генерала Тараса Чупринки — Романа Шухевича, Головного Командира УПА, Голови Проводу ОУН та Генерального Секретаря УГВР на Українських Землях, який впав на полі нерівної боротьби з московсько — комуністичними наїздниками в дні 5-го березня 1950 р. в селі Білогорща під Львовом.

В його особі втратила Українська Нація людину, якої не забути. Втратили ми одного з тих лицарів — якими живе нація, які її будують, які ділами свого життя вказують шлях і ведуть народ через труди і змагання до перемоги.

ЧУПРИНКА — це постать в нашій новітній історії, що до сьогодні викликає бурю ненависти в імперській Москві. Бо Він є найбільш вимовним — символом боротьби українського народу за волю, державність, і як такий увійде в анали соборної України.

Ген. Чупринка - Шухевич від ранньої молодости присвятив свою працю, знання та свій кришталевий патріотизм на службу українського народу та його визволення. Він не був тільки все-українським патріотом, але також визначним військовим провідником та державним мужем. Це завдяки його організаційним здібностям та визначному військовому талантові, що УПА та ОУН могли вести успішну боротьбу в рр. 1942-1950 проти двох найбільших тоталітарних потуг нашого часу — гітлерівської Німеччини та Комуністичної Москви.

І хоч ген. Чупринка-Шухевич впав на полі бою, замикаючи своєю геройською смертю добу збройного опору проти московського наїздника в Україні, то визвольна боротьба українського народу продовжується далі, хоч у змінених обставинах. На геройській боротьбі УПА-ОУН, якою керував сл. п. ген. Чупринка-Шухевич виховалися нові покоління нескорених українців, які продовжують визвольну боротьбу. Теперішній рух спротиву в Україні, могутний український національно-культурний і політичний ренесанс ледви чи був би можливим, коли б не було українського підпілля, яким проводив сл. п. ген. Чупринка-Шухевич. Його ім'я відоме не тільки серед нового українського покоління в Україні та між українцями в розсіяні, але також серед ворогів, як це свідчать численні писання українських, російських та польських комуністичних авторів.

Екзекутива Українського Конґресового Комітету Америки закликає свої Відділи, Крайові та Центральні Організації, та все українське громадянство в Америці гідно відзначити цю дату геройчної смерти Головного Командира УПА, в 1975 році.

Ідеї визвольної боротьби, яку проводив сл. п. ген. Чупринка-Шухевич, є глибоко вкорінені в українському народі в поневоленій Україні. Нашим обов'язком є переконувати світ, що ідеали, за які згинув Головний Командир УПА — це ідеї волі, державної суверенности, за які український народ буде боротися аж до остаточної перемоги — створення Вільної, Незалежної й Суверенної Української Держави.

Екзекутива УККА

„Український Квартальник"

У 1974-му році сповнилося „Українському Квартальникові" 30 років насправді трудолюбивого й успішного життя. Заснований, як англомовний періодичний орган Українського Конґресового Комітету, „Український Квартальник" правильно появлявся впродовж 30-ти років, себто випустив 120 чисел, 120 своїх поважних зшитків, разом на 274.000 примірників. „Український Квартальник" зайняв від самого початку свого існування правильну редакційну позицію: інформувати чужинецький світ про всі українські справи поважно, правдиво, совісно і солідно. „Український Квартальник" не веде дешевої словесної пропаґанди та цурається вульгарного пропаґандивного стилю, прикметного всім комуністичним виданням, особливо тим, які появляються в УССР. Головне завдання „Українського Квартальника" — боронити право до своєї державної суверенности, — представляти сучасний колоніяльний стан України згідно з найбільш авторитетними правдивими даними, — спростовувати брехні, ширені про Україну її ворогами, – приєднювати Україні приятелів у чужинецькому світі. Відкинення пропаґандивного та прийняття наукового підходу до обміркування всіх справ, причетних до української проблеми, проблеми української самостійности та її теперішнього підневільного стану, придбало „Українському Квартальникові" добре ім'я, як об'єктивного джерела відомостей про Україну. Навіть чесько - словацька Академія Наук у Празі зарахувала „Український Квартальник" до десяти найкращих американських „кремленологів". З поширенням співробітників — учених, професорів, істориків і економістів, соціологів, критиків, політиків і публіцистів — поширювалася й тематика журналу, яка з часом охопила вже не тільки саму Україну, а й інші поярмлені Москвою народи та їхні проблеми.

7 грудня 1974 р. відзначено 30-ліття „Українського Квартальника" цілоденним симпозіюмом в Українському Інституті Америки в Ню Йорку, з участю найкращих українських і чужинецьких наукових сил та окремим бенкетом у Коммодор-готелі. У зв'язку з 30-літтям „Українського Квартальника" видано інформаційний листок, що його підписали редактор „Українського Квартальника д-р Володимир Душник та члени Редакційної Колеґії — проф. Лев Добрянський, д-р Матвій Стахів і редактор Антін Драган.

НАСЛІДУЙТЕ ЙОГО

Данило Огородник, 1226 Савт 11-та вул. Омага, Небраска, 68108, прислав зворушливого листа до Централі УККА, в якому пише, що хоча він 80-літний емерит і бідний, проте залучує 15.00 дол., як свій членський внесок до Українського Народного Фонду, бо знає, що Конґресовий Комітет бореться проти ворогів України. З листа видно, що це давний український поселенець в Америці, один із скромних українських піонерів.

З ініціятиви УККА створено Крайовий Комітет для відзначення 200-річчя ЗСА

В суботу 1 березня ц. р. на запрошення від УККА відбулися в Українському Інституті Америки в Ню Йорку наради, у висліді яких створено постійний, на місце дотеперішнього Тимчасового, Крайовий Комітет для відзначення українцями 200-річчя Американської Незалежности. У своєму запрошенні до Управ крайових установ і організацій, дир. Іван Базарко з'ясував конечність і ціль такого окремого Крайового Комітету, який зайнявся б зорганізованим відзначенням американців українського роду 200-річчя З'єднаних Стейтів. Він писав:

„4-го липня 1976 року сповниться 200 років від історичного проголошення в місті Філядельфії Декляраціі Незалежности З'єднаних Стейтів Америки. Для урочистого відзначення цієї історичної події покликано до життя окремі, федеральні, стейтові та міські Комітети. Всі вони працюють під гаслом: „Пам'ятаймо минуле, формуймо майбутнє". Ця річниця має бути великим американським святом, в якому візьме участь ввесь народ не тільки, як глядач-свідок, але також як організатор і активний учасник. На всіх форумах — місцевому, стейтовому і крайовому — Америка має знайти цей дух об'єднання нації, що був при її народженні 200 років тому у Філядельфії. Америка була впродовж останніх 200 років прибіжищем для еміґрантів з різних континентів та передусім з европейського. І тому у святкуванні роковин Незалежности будуть брати участь всі етнічні групи на свій лад, згідно з їхніми традиціями.

200 річчя ЗСА

„Таку участь будемо брати й ми, українці. Наші предки прибули сюди 100 літ тому і активно, своєю працею, своїми культурними і мистецькими надбаннями, включились у розбудову й розвій З'єднаних Стейтів Америки. Нашою ціллю і завданням буде створити Український Крайовий Комітет, який подбає про належне оформлення нашої участи у федеральних, стейтових і льокальних відзначуваннях. Це єдина історична нагода української спільноти Америки виявити і задокументувати свою участь у розвитку країни поселення та свою вартість, як частини великої американської цілости.

„Щоб вибрати такий Комітет, Український Конґресовий Комітет Америки скликає на день 1 березня 1975 нараду представників всіх крайових організацій. Референтами на цій нараді будуть представники Підготовчої Комісії, що була покликана вже раніше Українським Конґресовим Комітетом. Тому просимо, щоб Ваша організація вислала свого представника на ту нараду".

Крайові установи й організації прихильно відгукнулися на той заклик, бо велика заля Українського Інституту Америки виповнилася делеґатами поверх 70-ти крайових наукових, суспільних, жіночих, професійних, молодечих, жіночих та інших організацій, як теж членами Екзекутиви й Політичної Ради УККА. Проводив заступник президента УККА Йосип Лисогір. Архиєпископ УПЦА Марко виголосив коротку молитву, після чого інформаційні звідомлення про організацію святкувань федеральним Урядом та взагалі про його пляни у цій справі склали проф. Тарас Шмагала, голова згаданої дир. І. Базарком Підготовчої Комісії, та його заступник, дир. Володимир Бакад. З їхніх звідомлень та доповненя, що його зробив п. Йосип Лисогір, приявні дізналися, що у Вашинґтоні кількакратно змінювалася концепція, як перевести святкування 200-річчя Американської Незалежности і дотепер там нема ще у цій справі остаточного викристалізованого становища. Переважає погляд, що ті святкування мають іти децентралізованим, а не централізованим шляхом, і тому мало б відбуватися у стейтах та у місцевих громадах. З'ясовано теж, що з уваги на економічну кризу годі сподіватися поважної грошової допомоги на відзначування Незалежности Америки окремими етнічними групами, а якщо можна буде дістати на ту ціль якісь невеликі фонди, то тільки від стейту, а не федерального Уряду. Цілу країну поділено на 10 округ, при чому трудно ще з'ясувати докладно, як їх зформовано. Святкування має відбутись за трьома напрямними: 1) улаштовування фестивалів, себто показових і розвагових імпрез, 2) документацією спадщизности, себто в нашому випадку документацією вкладу української національної групи у розвиток і силу цієї країни і 3) визначення історичних архітектурних пам'яток.

У дискусії, в якій забирали голос багато приявних, підкреслювано, що треба виминути дублювання тих самих творчих починів, — що треба координувати працю, — що треба активізувати громаду для масової участи у відзначення Американської Незалежности. У дискусії виявилося теж, що однаково в ділянці імпрез, як теж щодо видання поважного твору про вклад української громади в Америці у створення нинішнього її стану — вже існують не тільки суґестії, але й конкретні реальні почини.

На внесок дир. І. Базарка створено Крайовий Комітет у такому складі (з пропущенням титулів): Тарас Шмагала, Володимир Бакад, Йосип Лисогір, Іван Винник, Ярослав Гайвас, Степан Курилас, Іван Скальчук, Богдан Футей, Юліян Куляс, Іван Телюк, Іван Базарко й Іван Козак, залишивши у тому Комітеті два місця для представників молодечих організацій, три місця для жіночих організацій, як теж для представників професійних організацій. У склад Крайового Комітету входять теж автоматично голови створених уже стейтових і місцевих Комітетів святкування Американської Незалежности. Передбачено теж Почесний Комітет з участю Владик наших Церков. У тому самому дні новообраний Крайовий Комітет перевів свої перші наради.

На теми дня

Асоціяція українців в Америці, СКВУ й УККА

У звідомленні про пленарну сесію Секретаріяту СКВУ, яка відбулася в Торонто 1-2 лютого 1975 („Свобода", ч. 30 з 13 лютого ц. р.) читали ми:

„...Пленум Сесії не міг позитивно полагодити подання „Асоціяції українців в Америці (АУА) про прийняття в члени СКВУ з таких статутових причин: а) з даної країни членами СКВУ можуть бути лише ті організації, що є в системі центральної репрезентації тієї країни, в якій така репрезентація існує, б) на терені ЗСА статут СКВУ визнає УККА такою центральною репрезентацією, в) „Асоціяція українців в Америці" не є тепер в системі УККА"...

На марґінесі того офіційного повідомлення можна пригадати:

На 9-му Конґресі українців в Америці, який відбувся в Ню Йорку 9-го жовтня 1966 р., делеґати ОДВУ і споріднених організацій та ОУРДП, ОДУМ, Добрус і Вільної Громади відмовилися від участи у керівних органах УККА, залишаючись в його системі. Опозиція, яка склалася під час того Конґресу, заснувала була окрему організацію „Комітет Громадської Єдности", яка в червні 1968 р. прийняла назву „Асоціяція українців в Америці". Від того часу більша частина членів „Асоціяції" вернулася не тільки формально до системи УККА, але й до активної участи в усіх його складових органах, в організаційній верхівці УККА та його низових клітинах, місцевих Відділах. Сталося це наслідок двох сутніх причин: 1) виявилося, що суґестії декого з опозиції, щоб заснувати другу поруч УККА українську громадську репрезентаційну централю не реальні, без найменших шансів здійснення і 2) всі складові частини верхівки УККА, себто Екзекутива і її Президія, Дирекційна Рада й Політична Рада, завжди невідхильно стояли за повну консолідацію всіх конструктивних українських сил в Америці і це своє становище маніфестували та доказували конкретними заходами, щоб таку консолідацію осягнути.

Ніхто з керівних органів в УККА, так само, як ніхто у широкій нашій громаді, ніколи не твердив і не твердить, що все, що дітеться в УККА — ідеальне, досконале. Кожна громадська людина знає також, що опозиція в демократичній суспільній системі — не тільки допускальна, але потрібна, конечна, необхідна, як чинник, який корегує і спонукує до призадуми, до дискусії і до кращого розв'язання проблем. Але для цього треба, щоб 1) опозиція була „в середині" даної установи чи організації, а не поза нею і 2) щоб опозиція була конструктивна, виявляла добру волю, і коли вона вимагає толеранції супроти її поглядів, щоб була так само толерантна супроти інакодумаючих. У звідомленні з XI Конґресу 6-8 жовтня 1972, вичислено 61 установу чи пак організацію, з 9-ти категорій, які належать до УККА. У системі УККА є місце для всіх зорганізованих клітин. Є теж місце для ділової, конструктивної і льояльної супроти своєї громадської централі критики. Коли ж є такі організації і такі їхні діячі, які вважають, що їхнє місце є тільки в ізоляції від усього зорганізованого суспільства, та які аж надто часто утотожнюють критику з лайкою, то це явище прикре, але нешкідливе постільки, що воно охоплює власне тільки незначну частину громади. Явище прикре, бо не приносить ніякої користи українській справі, яка напевно зискала б більше, щоб — без зайвої лайки, яка тільки затруює атмосферу — а речево, хай навіть гостро, але пристойно — критикувати і подавати власні конструктивні суґестії — на єдино відповідному і належному терені, на терені Українського Конґресового Комітету Америки.

У Чикаґо відбулася 8-го березня ц. р. багатолюдна маніфестація у протесті проти приїзду до Америки слухняних большевицькій владі православних духовників з СССР. Маніфестацію улаштовано з ініціятиви місцевого Відділу УККА. Координатором був о. крил. Маріян Бутринський, парох собору св. Володимира й Ольги, активну участь взяли теж духовники: пастор Олександер

Хроніка

Гарбузюк від Євангельської, о. Іван Кулик від Православної та о. прелат П. Леськів від української Католицької Церков. Протестаційні резолюції відчитав проф. д-р В. Маркусь.

Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій м. Ню Йорку, як Відділ УККА, йдучи за покликом централі УККА дав ініціятиву до постання окремого Комітету для протестаційної акції на терені Ню Йорку проти приїзду до ЗСА делеґації з СССР, яка нібито репрезентує православну Церкву. Головою того окремого К-ту стала Дарія Степаняк, а ввійшли до Комітету ще Оксана Щур, Стефанія Букшована, Ярослав Щербанюк, О. Коцко, Аскольд Лозинський і Роман Крупка.

Заходами Відділу УККА в Пассейку створився окремий Громадський Комітет для протестаційної акції проти відвідин прислужників большевицького режиму у рясах. До участи у тій демонстрації запрошено духовників всіх наших Церков, як також широкі кола місцевої громади.

У громадах

Сан Франсіско, Каліф. — Загальні Збори Відділу УККА, які відбулися тут 24-го грудня 1974 р., обрали нову Управу в такому складі: Михайло Цар — голова, Віталій Візір — заступник, Едвард Черепенко — секретар, Микола Сорока — скарбник, Оксана Сидрак — культурно-освітній референт, д-р Оренчук — пресовий референт, Серафим Паньків — господарський референт.

Контрольна Комісія: Осип Кладко — голова, П. Зубрицький — заступник, Т. Кульчицький — заступник.

Філядельфія, Па. — На Загальних Зборах Відділу УККА, які відбулися 16 лютого ц. р., обрано нові керівні органи Відділу у такому складі:

Проф. д-р Петро Стерчо — голова, члени Управи: д-р Ярослав Бернадин, інж. Михайло Нич, мґр Іван Скочиляс, д-р Микола Ценко, інж. Методій Борецький, Роман Савчак, Борис Прокопович, Іван Шаран, проф. д-р Наталя Пазуняк, проф. Микола Остапяк, мґр Володимир Яців, д-р Володимир Чума, Михайло Ковальчин, інсп. Микола Алексевич, мґр Уляна Мазуркевич, пані Скульська, Дзвіня Швед, Петро Ґенґало, Наталя Лопатинська, Роман Кравців, Петро Тарнавський, інж. Володимир Качор, д-р Теодозій Онуферко, Іван Гош, Степан Воланюк. Крім того залишено в Управі місця для представників організацій: СУМА, Пласт, ОДУМ, Студентська Громада, ТУСМ, Зарево і ОМУС.

Громадський Суд: проф. д-р Богдан Гнатюк — голова, д-р [illegible], Віталій Трипупенко, Володимир Зуляк і Микола Пришляк — члени.

Комісія Народного Фонду: мґр Іван Скочиляс — голова, Петро Тарнавський, інж. Михайло Нич, мґр Володимир Яців, Василь Колінко, Наталя Лопатинська, Василь Тисак, Іван Кінгницький і д-р Богдан Сілецький.

Сиракюзи, Н. Й. — В дні 23-го лютого 1975 р. відбулися тут Загальні Збори Відділу УККА, на яких вибрано одноголосно нову Управу Відділу в такому складі:

Д-р Святослав Клюфас — голова, д-р Іван Гвозда — заст. голови, Степан Грицик — заст. голови, Михайло Микитин — секретар, Микола Велич – скарбник, культосвітня референтура — Степан Грицик, інж. Теофан Фраціян, Стефанія Тишко, Петро Башуцький, референтура зовнішніх зв'язків: д-р Іван Гвозда, д-р Мирон Ткач, п-і Джойс Ткач; референт шкільництва — мґр Микола Дупляк, референт преси — д-р Галина Клюфас, хронікар Відділу — д-р Іван Подюк, референтура збірок УНФонду: Григорій Свєнціцький, Володимир Мельничук, Михайло Зарічний, Іван Шушняк. Член Управи — інж. Василь Гапій; Контрольна Комісія: мґр Михайло Середович, Іван Пігуляк, Володимир Рев'юк.

Ютика, Н. Й. — На Загальних Зборах Відділу УККА 1-го лютого 1975 р. вибрано нову управу наступного складу:

Інж. Ярослав Яцковський — голова, Володимир Івасів і Михайло Дакус — заст. голови, Петро Ярмак — секретар, Володимир Величко — фінансовий референт, проф. Богдан Рабій — реф. зовнішніх справ, мґр Ярослава Томич — культ.-освіт. референт, Йосип Ліщинський — від ООЧСУ і Степан Мельник від СУМА члени культ. осв. референтури. Контрольна Комісія: о. Йосип Лукашевич — голова, Василь Рабарський і Василь Пилипчук — члени.

Вашинґтон, Д. К. — В неділю, 23-го лютого 1975 р., в залі парафії української католицької церкви при Блекден евеню відбулися загальні збори Відділу УККА, на яких вибрано нов уУправу в такому складі:

Полковник Василь Рибак — голова, Іван Малиновський і мґр Стефан Бойчук — заступники, інж. Володимир Масвський — секретар, інж. Богдан Демчишин — касир, д-р Степан Курилас, д-р Ігор Котлярчук, інж. Юрій Несторчук, інж. Теодозій Дячок, проф. Аскольд Скальський — члени. Три місця зарезервовано для представників студентів та одно місце для делеґатки СУА. Контрольна Комісія: Микола Кормелюк, д-р Михайло Кушнір, д-р Ярослав Гелета, інж. Володимир Задорецький і Ярослав Боднарук. Товариський Суд: д-р Василь Наконечний, д-р Теодор Залуцький, інж. Василь Лев.

Представником від Централі УККА був екзекутивний директор мґр Іван Базарко. Список усіх Відділів УККА та їхніх голів буде проголошений у наступному числі „Конґресових Вістей".

Москва стверджує, що УККА – це „центр буржуазних націоналістів"

„УККА — координаційний центр українських бурорганізацій, який очолює запеклий антикомуніст, представник американських ультра Л. Добрянський" — читаємо на 190 сторінці насліпої недавно з Києва книжки „Про справжнє обличчя українського буржуазного націоналізму" („Академія Наук Української РСР, Інститут історії", „Наукова Думка", Київ 1974). Це збірка 12-ох статтей на 236-ох сторінках друку, при чому, за большевицькою системою, названо аж 6-ох членів Редакційної колеґії того видання. Наведемо у тому виданні сотні прізвищ та видань вільних українців, перемішавши все, наче горох з капустою, густо перетикаючи цитатами з різних комуністичних з'їздів та творів різних комуністичних божків. Перші два розділи книжки присвячені двом справам, які найбільше болять большевиків: 1) опрокидуванню закидів, що Україна є колонією, яку нещадно, безскрупульно і безсоромно експлуатує Москва, та 2) заперечуванню, що княжий період — це найперший період історії України, що його загарбали спершу наказні царські та після того наказні совєтські історики. В. Демківський у своїй статті „проти буржуазно-націоналістичних фальсифікацій економічного розвитку Української РСР" згадує прізвища різних українських економістів у вільному світі, головно в ЗСА, що їх докази на колоніяльний під'яремний стан УССР страшенно дратують Москву, та М. Ф. Котляр у статті „Чого вони шукають у сивій давнині" — ласться проти М. Грушевського та, з-посеред сучасних наших істориків, найбільше проти проф. М. Чубатого.

Найбільше вістря тієї книжки звернене проти Українського Конґресового Комітету Америки і його англомовного органу „Український Квартальник". „Саме в Ню Йорку, сказано там у розділі „Під вкраденою назвою" – „міститься один з головних націоналістичних центрів, так званий Український Конґресовий Комітет Америки (УККА). Його ватажки якраз і спрямовують антикомуністичну ідеологічну діяльність „товариства". — Мова тут про Наукове Товариство ім. Шевченка, що його називають у тій книжці „так званим" Науковим Товариством, так само, як і Українська Вільна Академія Наук є там тільки „так звана". Але сутопропаґандивні тон і зміст того большевицького видання, з приkметною большевицькому пропаґандивному апаратові фразеологією та грубою лайкою, ще раз дискредитують фірму Української Академії Наук у Києві і ще раз доказують, що це власне УАН є „так званою" науковою установою, а насправді тільки відділом совєтської, з Москви керованої пропаґанди.

Має те нове большевицьке видання все ж дві позитивні сторінки: 1) воно ще раз потверджує, що большевики якнайдбайливіше стежать за всім тим, що дітється в українському вільному світі, та що існує окремий совєтською імперією оплачуваний апарат, який збирає, перечитує, студіює і використовує для своїх пропаґандивних цілей абсолютно все, що появляється друком в українському вільному світі, і 2) українські люди за залізною завісою, які вже навчилися читати по своєму й виловлювати з большевицької пропаґанди корисні їм відомості, можуть знову дізнатися з тієї книжки про існування у різних країнах вільного світу численних українських установ та організацій і численних кадрів активних українських громадян, між ними й істориків та економістів, які словом і друком боронять українську правду. До чого доходить дріб'язкова робота совєтських „спеців" від „українського буржуазного націоналізму", доказує згадка про редактора „Українського Квартальника" д-ра Володимира Душника, як того, що „братається з сіоністами". З малої книжечки „Два З'їзди", що її видала Спілка українських журналістів Америки в 1969 р., вихоплено акуратно те місце, де представник організації українських купців і промисловців в Канаді говорив на бенкеті під час Другого з'їзду українських журналістів Америки і Канади у Торонто про спільність інтересів українського економічного світу із світом української преси: це був доказ, робить висновок большевицький пропаґатор, що капіталісти використовують українську пресу для „психологічної війни" проти комуністів. Промовчуючи, що у вільному світі, у демократичних країнах, обов'язує виявлення правди про установи й організації на їхніх загальних зборах, в отій большевицькій брошурі злорадно дещо вихоплено із звітів, а виявлення недобору „Українського Квартальника" з'ясовано, як доказ, що такий недобір покривають американські імперіялісти... Большевицькі пропаґатори, прикрившись фірмою УАНаук, використали нагоду нового пасквілю проти вільного українського суспільства, щоби заденунціювати й копнути — Валентина Мороза. Ось так, тавруючи співпрацю „буржуазних націоналістів" із антисовєтськими жидівськими колами, один із авторів того пасквілю Р. Г. Симоненко, лютує, що „ультрареакційна профашистівська організація, яка спеціялізувалась на публікації злісних антирадянських пасквілів, видала й писанину В. Мороза. Ці провокаційні дії сіоністів були відразу ж помічені й схвалені буржуазно-націоналістичними верхами української еміґрації. Їхня газета з фальшивою назвою „Свобода", повідомляючи про дії сіоністів, знайшла за потрібне переказати передмову, в якій сіоністи реклямували писання В. Мороза. Газета спеціяльно процитувала те місце, де сіоністи йменували автора та інших злочинців „нашими природними союзниками" в боротьбі проти СССР..."

Перечитавши ту книжку, наполовину з відразою, наполовину з гумором, читач мусить прийти до одного висновку: імперія, яка вважає, що для її закріплення потрібні аж такі нікчемні засоби пропаґанди, не може втриматися.

УККА закупив дім у Ню Йорку

Йдучи назустріч численним давнім суґестіям та вимогам однаково низів, як керівних органів УККА, — 25 листопада 1974 року підписано умову про купно будинку ч. 203 при Другій Евеню в Ню Йорку.

Історію того власного будинку треба рахувати від 1962-го року, коли-то п. Михайло Дутчак з Детройту щедрою рукою пожертвував на купно власного дому УККА 10,000 дол. УККА відкладав щорічно з Українського Народного Фонду по 10 відс. до окремого Фонду будови власного дому, — інколи передавали туди всю надвишку річного балянсу. Таким чином наприкінці 1974 року у тому окремому фонді було кругло 150,000 дол. Будинок коштував 106,000 дол., з чого УККА дав 60 відсотків, а 40 відсотків Союз Українок Америки, співвласник будинку. Будинок має 5 поверхів і суху гарну пивницю на склад книжок та іншого приладдя. Перших три поверхи займатиме Український Конґресовий Комітет, 4-ий і 5-ий поверхи — Союз Українок, який задумує перенести туди свою централю з Філядельфії, редакцію свого журналу та влаштувати на одному поверсі свій музей, який був раніше приміщений в Українському Інституті Америки. Будинок вимагає, очевидно, деякого ремонту й пристосування до його нового призначення. Саме 24 лютого ц. р. відбулася у цій справі нарада з інженером-архітектом Аполінарієм Осадцою, який переводить потрібний ремонт і частинну перебудову. На тій нараді затверджено плян, що його пред'явив інж. А. Осадца. УККА має на покриття коштів того ремонту поважну різницю, яка залишилася у Фонді будови дому — після закупна будинку при Другій Евеню. За всією вірогідністю осінню цього року Український Конґресовий Комітет Америки перенесе свою канцелярію з будинку при 302 Вест 13-та вого Т-ва ім. Шевченка, до власного будинку при 2-ій Евеню, що його ділитиме з Союзом Українок Америки.

Екзекутива УККА довго й докладно призадумувалася над цією справою. Існували різні пляни й суґестії щодо розв'язки проблеми власного дому. Були застереження, щоб не переносити централі УККА до дільниці, яка не належить до найкращих дільниць Ню Йорку. Вирішили такі момент: 1) Друга Евеню і її бічні вулиці це таки все ще центр українського поселення в Ню Йорку, — тут українська католицька церква, школа, УНДім, Український Літературно-Мистецький Клюб, Музичний Інститут, Об'єднання мистців, домівки Пласту і СУМА, кредитівка „Самопоміч", православна кредитівка, українські книгарні й інші крамниці, нюйоркський „давтавн" все ще є у великій мірі українською дільницею; 2) будинок ч. 203 при Другій Еве. підходив нашій установі своєю ціною, а кожний кращий об'єкт та у кращій дільниці — коштує тепер суми, якими УККА не може розпоряжати і 3) теперішнє приміщення стало вже таке тісне й непридатне, що годі довше зволікати з переїздом, — треба було теж скористати з нагоди, що Союз Українок опинився у подібній скрутній мешкальній ситуації та запропонував корисну спілку. Контрольна Комісія УККА цілком одобрила рішення Екзекутиви у цій справі й напевне найближчий 12-ий Конґрес американських українців схвалить ту постанову, яка у практиці побільшує український стан посідання на терені Ню Йорку та дає кращі технічні можливості праці Українського Конґресового Комітету — для всієї української спільноти.

В обширному обіжникувідозві про власний Дім УККА з вересня 1974 р. з'ясовано ближче, що в ньому буде міститися:

— „В окремій залі будуть представлені всі Організації, Установи, Товариства, Об'єднання, що є в системі Українського Конґресового Комітету Америки, у власній ґабльотці, де буде емблема, історія, фото і їхні важливі документи;

— Українське поселення в цій країні, його початок, розвиток, досягнення, теперішній стан та вклад українства у культуру та надбання її, буде представлене — та згодом поповнюване документами і публікаціями, створюючи своєрідний дослідний осередок для студій;

— Відзначування роковин Актів 22 Січня 1918 і 1919 років в Конґресі ЗСА, проголошування Днів Української Незалежности в стейтах і містах, будуть представлені проклямаціями, документами, фотографіями та пресовими (українськими й іншомовними репортажами;

— Український Народний Фонд, це єдина фінансова база, що дала змогу розгортати працю Конґресового Комітету, цей документ реального патріотизму Української Спільноти в цій країні — матиме окреме, почесне місце: табелі, звіти, статистичні дані, світлини Громадян, що впродовж його існування керували збиранням Національного Датку, їхні життєписи, будуть виставлені в окремому Відділі;

— Відділи Українського Конґресового Комітету Америки з усіх місцевостей за все існування його — будуть представлені — кожний окремо — фотографіями і хроніками. Бо вони — це історія кожної Громади, а в сумі — історія активности всієї Спільноти;

— Конґреси Американських Українців та всі З'їзди, маніфестації, демонстрації за весь час нашого поселення тут — будуть ілюстровані документами, фотами і репортажами;

— Тут, у тому Домі Українського Конґресового Комітету Америки, в окремій залі, промовить своїми безцінними картинами-образами-світлинами Українська Історична Галерія. Промовить про Україну й її минуле до тих, хто не бачив її й до тих, чужих, хто не знає її. Промовить хто ми були і хто ми є. Мова її — переконлива й правдива.

Ось так, в загальному представленні, буде виглядати Дім Українського Конґресового Комітету Америки в Ню Йорку".

Тому, що таке внутрішнє устаткування власного Дому УККА вимагає поважних фондів, то на самому купні Дому і його ремонті не кінчається справа: треба використати можливості, що їх дає просторе нове приміщення, щоб однаково українська людина, яка зайде туди, як чужинець, відчули й зрозуміли, що це насправді централя великої української спільноти в Америці і що в тому будинку можна пізнати вартість тієї спільноти та її заслуги — для України й Америки. Тому Екзекутива УККА зверталася у тому обіжнику-заклику до української громади — далі присилати пожертви на власний Дім УККА — вже не на придбання його, а на устаткування, на внутрішнє вивінування його, таке, яке відповідало б гідності цієї нашої центральної і репрезентаційної установи.

Слово за Вами, Вельмишановні Громадяни!

Кутик сміху

Прийшов на мітинґ у колгоспі політрук і запитує:
— Скільки вас є?
— Один.
— Так не розходьтеся.

Прийшов до Брежнева Косиґін і каже:

— Товаришу секретар, нам прийдеться відкрити кордони для свобідного виїзду людей, бо імперіялісти, сіоністи і буржуазні націоналісти зняли вже такий крик, що це нам шкодить.

— Добре, каже Брежнєв, — але коли ми відкриємо кордони, то всі виїдуть і залишимося тільки ми два.

— Ні, товаришу секретар, — каже Косиґін. — Залишитеся тільки ви, бо я також виїду.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ДМИТРО ДОНЦОВ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ти й прізвища — за півстоліття! — і домислитися, яка чорна діра зияла б і історії нашої політичної думки, в самім історичнім процесі нашім, коли б в сонячній Таврії сімдесят років тому не народився був Дмитро Донцов".

Д-р Дмитро Донцов написав десятки більших і менших книжок, сотні статтей на найрізноманітніші теми, що й донині не втратили своєї гострої актуальности. З-під його пера вийшли також блискучі есеї на літературні теми. Кожна його стаття і кожна книжка сповнені глибокої переконаности у „своїй правді" і електрифікуючої переконливости для читача. Тяжко було з ним дискутувати його політичним противникам. Проживши понад 50 років поза Україною, він був тисячами ниток зв'язаний з своєю Батьківщиною і його статті, в яких він аналізував ситуацію на рідних землях, друковані в „Літературно - Науковому Віснику", „Віснику" і „Свободі" в 30-их роках, завжди відзначалися глибокою проникливістю. І вже 90-літнім старцем, мавши за плечима величезний публіцистичний доробок, міцно тримав він в руках перо, стоячи в авангарді української визвольної політики.

Д-р Донцов пережив Леніна, який замість „комуністичного раю" створив на одній шостій частині земної кулі систему рабства і поглуму з людської гідности, пережив Мілюкова з його „рожевими мріями" російського ліберала, пережив Хвильового з його „загірньою комуною" і до останніх днів свого життя не втратив ясности думки. Своїми ідеями він захопив передову молодь в Україні, що належить уже до другого й третього покоління, народженого в країні, де націоналізм є найгіршим „злочином" супроти тиранічного московсько - большевицького режиму, який у своїх пазурах тримає десятки народів, а передусім народ, що зродив Донцова.

З відходом у Вічність

Д-ра Івана Заваликута

із Сиракюз, Н. Й.,
замість квітів на свіжу могилу,
складають суму 100.00 (сто) долярів
на „Церкву в Потребі" —

д-р ІВАН і АННА ДУТКО

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Невіджалуваної МАМИ

**Катерини Цюропайлович
з Даниляків**

відправляться

9-го квітня 1975 року
БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ

в МІННЕАПОЛІС, Міннесота і
ГАРТФОРД, Коннектикат

Просимо Кревних і Знайомих помолитися разом з нами за душу Покійної.

Сини: ЯРОСЛАВ, БОГДАН, ОРЕСТ
Дочки: ОЛЕКСАНДРА, ДАРІЯ

В ШІСНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого БАТЬКА

бл. п.

СТЕФАНА БРОДИКА

і в ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої і ніким Незаступимої МАМИ

бл. п.

АННИ БРОДИК

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

у вівторок, 8-го квітня 1975 р.

в БРУКЛИНІ — в Церкві СВ. ДУХА, о год. 8-ій рано;
в АСТОРІЇ — в Церкві ЧЕСНОГО ХРЕСТА, о год. 8:30 рано;
в ҐЛЕН КОВІ, Л. Ай. — в МОНАСТИРІ ОО. ВАСИЛІЯН.

•

В пам'ять наших Батьків
складаємо 200.00 долярів
на Хрест на Українському Католицькому Цвинтарі
в Гемтембургу, Н. Й.

ОЛЬГА — донька
ІВАН — зять
МАРТА і НАТАЛКА — внучки

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВОГО ОСЕРЕДКУ „ТРИЗУБ"
з жалем і сумом повідомляє Українське Громадянство,
що в ночі 30-го березня 1975 року, відійшов у засвіти, на 72-му році життя,
наш Незабутній, Довголітній Член та кол. Член Управи Осередку,
видатний актор, громадський і спортовий діяч

сл. п.

БОГДАН ПАЗДРІЙ

Покійний був прикладним членом нашого Осередку і своїм довгорічним досвідом щиро помагав у дії УСО „Тризуб", якого залишився вірним членом аж до останніх днів свого трудолюбивого життя.

ПАРАСТАС відбудеться в п'ятницю, 4-го квітня 1975 р. в год. 7:30 веч. у приміщенні похоронного заведення Насевичів, 109 E Tabor Rd. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОНИ почнуться в суботу, 5-го квітня 1975 р. о год. 8:30 ранку, в цьому ж похоронному заведенні, а відтак відбудеться Панахида в українській католицькій церкві Царя Христа при вул. Каюґа на Найставні у Філядельфії і будуть завершені на місцевому цвинтарі на Факс Чейсі.

На ці сумні обряди запрошуємо до численної участи все Українське Громадянство, віддаючи в той спосіб Покійному, невтомному трудівникові для української культури, зокрема для українського театрального мистецтва — останню прислугу.

Згідно з останньою волею Покійного, який був членом видавничої комісії, замість квітів на Його могилу — просимо складати пожертви на фонд видання Книги Діячів Українського Театрального Мистецтва „Наш Театр" на адресу: Ukrainian Savings & Loan Ass'n, 1321-23 W. Lindley Avenue, Philadelphia, Pa. 19141. Чекове конто: 4331.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА УСО „ТРИЗУБ"

Ділимося з Українським Громадянством сумною вісткою,
що 30-го березня 1975 р. відійшов у Вічність, після довгої і затяжної недуги,
на 72-му році життя,
наш Довголітній Член, мистець української сцени, актор
і режисер українських театрів

бл. п.

БОГДАН ПАЗДРІЙ

Покійний, який невтомно трудився впродовж 50 років на українській сцені і в українському фільмі, як актор і режисер, був прикладним українським громадянином і сусільним діячем, зокрема довгорічним членом 6-го Відділу Організації Оборони Чотирьох Свобід України у Філядельфії. Своїм трудом і мистецьким хистом багато спричинився до культурного росту Філядельфії, вперше чергу Дому Української Молоді — твердині духа Українського Молодого Покоління.

ПАРАСТАС відбудеться в п'ятницю, 4-го квітня 1975 р. в год. 7:30 веч. у приміщенні похоронного заведення Насевичів, 109 E Tabor Rd. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОНИ почнуться в суботу, 5-го квітня 1975 р. о год. 8:30 ранку, в цьому ж похоронному заведенні, а відтак відбудеться Панахида в українській католицькій церкві Царя Христа при вул. Каюґа на Найставні у Філядельфії і будуть завершені на місцевому цвинтарі на Факс Чейсі.

На ці сумні обряди запрошуємо до численної участи все Українське Громадянство, віддаючи в той спосіб Покійному, невтомному трудівникові для української культури, зокрема для українського театрального мистецтва — останню прислугу.

Згідно з останньою волею Покійного, який був членом видавничої комісії, замість квітів на Його могилу — просимо складати пожертви на фонд видання Книги Діячів Українського Театрального Мистецтва „Наш Театр" на адресу: Ukrainian Savings & Loan Ass'n, 1321-23 W. Lindley Avenue, Philadelphia, Pa. 19141. Чекове конто: 4331.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ЧЛЕНИ Й УПРАВА 6-го ВІДД. ООЧСУ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Ділимося з Рідними, Приятелями та Громадянством сумною вісткою,
що дня 2-го квітня 1975 року, відійшла, ненадійно від нас на 67-му році життя,
наша Найдорожча МАТИ, СЕСТРА, БАБЦЯ, ТЕЩА і ТЕТА

бл. п.

МАРІЯ ЛЕСЬКІВ-БУКАВИН

з дому ОСАДЦА

Тіло спочиває в похоронному заведенні E. R. Boyland, 188 Eastern Avenue, New Brunswick, N.J.

ПАНАХИДИ будуть відправлені в четвер і п'ятницю, 3-го і 4-го квітня 1975 року о 8-ій годині вечора.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 5-го квітня 1975 р. в год. 8:30 ранку з похоронного заведення до церкви Непор. Зачаття Преч. Діви Марії при 80 Livingston Avenue, New Brunswick, N.J., а опісля на український цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Про молитви за душу Покійної просять горем прибиті:

дочка — ОЛЯ ГОРОДЕЦЬКА з мужем ЯРОСЛАВОМ
і дітьми: АДРІЯНОМ і ОРИСЕЮ
син — ОЛЕКСАНДЕР ЛЕСЬКІВ з дружиною ДАРІЄЮ
і дітьми: УЛЯНОЮ і МАРКОМ
син — ПЕТРО БУКАВИН з дружиною ПАТРИЦІЄЮ
та дочкою РОЗМАРІ
сестра — НАТАЛІЯ БАРТКІВ з мужем АНДРІЄМ
брат — АПОЛІНАРІЙ ОСАДЦА з дружиною ТАНЕЮ
сестрінниця — ОЛЯ ЗАЗУЛЯ з мужем ЯРОМИРОМ
і донею ТАНЕЮ
братанниці:
ТАНЯ ДЕМЧУК з мужем ВОЛОДИМИРОМ
та донями: ЛЮБОЮ і ТАНЕЮ
ХРИСТИНА ПАВКЕС з мужем ІВОРСОМ та донями:
ІНЕСОЮ і АЛІНОЮ
ТИНЯ ОСАДЦА
сестрінки:
ОЛЕКСАНДЕР БАРТКІВ з дружиною НЕНСІ та дітьми:
СТЕПАНОМ, ГРИГОРІЄМ, ХРИСТИНОЮ і ТАНЕЮ
БОГДАН БАРТКІВ з дружиною ІРИНОЮ та дітьми:
ІГОРЕМ і ЛЯРИСОЮ
МИРОН БАРТКІВ з дружиною ГАЛИНОЮ
шваґер — ВОЛОДИМИР ПЕТРОВСЬКИЙ
Родина в Україні, Америці і Канаді

•

Замість квітів, просимо складати свої пожертви на церкву св. Юра в Ню Йорку або церкву Непор. ЗПДМ в Ню Брансвік, Н. Дж.

Повідомляємо у безмежному жалю і смутку, що 30-го березня 1975 року,
відійшов у Вічність на 72-му році життя,
Наш Заслужений і Видатний ЧЛЕН

сл. п.

БОГДАН ПАЗДРІЙ

один із „старої гвардії" мистців української сцени; він був у наших рядах як актор, режисер та член Управи Нашого Театру, почавши з першої вистави.

Має за собою 50 років вірного служіння „Матері Правди — Мельпомені". Покійний, член численних українських театрів у Західній Україні, фільмовий актор і режисер, поклав незаступимі заслуги для розбудови української культури, зокрема театрального мистецтва.

ПАРАСТАС відбудеться в п'ятницю, 4-го квітня 1975 р. в год. 7:30 веч. у приміщенні похоронного заведення Насевичів, 109 E Tabor Rd. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОНИ почнуться в суботу, 5-го квітня 1975 р. о год. 8:30 ранку, в цьому ж похоронному заведенні, а відтак відбудеться Панахида в українській католицькій церкві Царя Христа при вул. Каюґа на Найставні у Філядельфії і будуть завершені на місцевому цвинтарі на Факс Чейсі.

На ці сумні обряди запрошуємо до численної участи все Українське Громадянство, віддаючи в той спосіб Покійному, невтомному трудівникові для української культури, зокрема для українського театрального мистецтва — останню прислугу.

Згідно з останньою волею Покійного, який був членом видавничої комісії, замість квітів на Його могилу — просимо складати пожертви на фонд видання Книги Діячів Українського Театрального Мистецтва „Наш Театр" на адресу: Ukrainian Savings & Loan Ass'n, 1321-23 W. Lindley Avenue, Philadelphia, Pa. 19141. Чекове конто: 4331.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ЧЛЕНИ Й УПРАВА „ТЕАТРУ в П'ЯТНИЦЮ"

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Кульчицький старається знайти в Мірчука „те щось особисто своєрідне", той „рембрандтівський блиск зіниці", що надає духовій фізіономії людини її особистий, незаміняльний вираз". О. Кульчицький подає на початку своєї розвідки, що тезою його „характеристики проф. Мірчука буде твердження, що оцим рембрандтівським блиском зіниці, який надав багатогранній особистості проф. Мірчука одности, було злеття в його особі ставлень філософа-дослідника української духовости і культурного діяча-посередника між духом Сходу і Заходу Европи".

Автор бачить в Мірчуковій характеристиці українського народу такі ціхи: 1. Природний персоналізм, який „відрізняє українця від москаля", 2. Першість та перевагу, що їй дається виявам та ставленням чуттєвости, емоціональности в українському світогляді та в цілості українського життя". 3. „Схильність до ідеалізації". 4. Схильність до оптимізму („ якось то буде"). 5. Почуттєву пов'язаність із землею. 6. Змагання до направи існуючого і віру в можливість її осягнення.

Практичні висновки з повищих теоретичних засновків в Мірчука були такі: „Гасло „Україна — посередниця між Сходом і Заходом" стало тому програмою його діяльности, як посередника між німецькою і українською культурами на пості директора Наукового Інституту в Берліні".

В. ЯНІВ пише, що І. Мірчук — це „філософ, який... проявився в ділянці досліджения історії української культури... і який розглядає поодинокі вияви культури в їх тісній структурній співзалежності з філософічного аспекту, пов'язуючи одночасно і філософію, і національну культуру з народною психікою, — вдачею конкретного народу, чи (як це він сам найчастіше окреслює) із його світоглядом". В. Янів старається „систематизувати погляди І. Мірчука на українську людину". Тут треба згадати, що Мірчук не любив вживати терміну „філософія", він писав, що „філософія — означає не що інше, як науку про світогляд".

Мірчук вивчав світогляд нашого Сковороди й чеха Томи Масарика та побачив „далекойдучі паралелі між наукою" цих двох філософів. Мірчук „протиставляв Сковороду Толстому", ідучи „традиційним шляхом накреслювання духового портрету українця у протиставленні його росіянинові". В характеристиці українця Мірчук бачив такі ціхи:

1. Близьке пов'язання українця із землею та тепле ставлення до природи.

2. Естетизм вдачі та замилування до краси.

3. На рідних землях „українці не одружувалися ні з росіянами, ні з німцями (колоністами), ні з жидами". (На жаль, тут нема тієї „евдогамности" — Л. Л.).

4. Мірчук підкреслив релігійність українців та їхню релігійну толерантність.

5. В почуттєвості українця Мірчук вбачав нахил до полляризації, це значить перехід від захоплення до розпачу, від любови до ненависти. Тут наведемо цитату з Праці Мірчука: „Керована почуттям, а не розумом воля не виказує твердости, витривалости, пляновости, а підлягає хитанням змінливих почувань, які в короткому часі попадають з одної екстреми в другу. В результаті бачимо побіч періодів напруження майже надлюдської активности й захоплення часи повної пасивности й неоправданої розпуки".

6. Любов „має своє значення в усіх сферах духового життя українця, але найсильніше виступає у відносинах між матір'ю та дитиною".

7. Нахил до ідеалізовання жінки. Це „ідеалізування випливає... із суб'єктивізму українця, зв'язаного із браком його теоретичних зацікавлень".

8. Найважливішою психічною рисою українців є їх індивідуалізм, і ним вони протилежні до росіян. Цей індивідуалізм виявляється і в нахилі до індивідуального землеволодіння і в поборюванні колгоспної системи. Мірчук протиставив українців росіянам із їх „общиною".

*

І. Мірчук не давав оцінок цих психічних рис української вдачі і наприкінці своєї синтези він домагається, щоб шляхом плянового виховання усувати оці наші національні хиби: надмірний ідеалізм, непогамований індивідуалізм і перевагу чуттєвости над розсудком.

Іван Мірчук — це перший довголітній професор філософії в українському університеті, де дійсно вільно було працювати без жадних перешкод. Він починав „від початків": зі студентами перекладав на семінарі вступ до філософії, пріючи над термінологією, бо, на жаль, у нас і досі ще нема українською мовою історії філософії. (Те, що видається в Україні — не є філософією, тільки її пародією!).

В частині між „Матеріялами до життя й творчости І. Мірчука цінна стаття проф. В. СТЕЦЮКА, який пише про життєвий шлях Покійного (ст. 255-262).

„Збірник на пошану Івана Мірчука" повинні прочитати ті, які цікавляться духовістю українського народу, і які хотіли б, щоб наш нарід позбувся своїх психічних хиб та став вільним на своїй землі, на якій панують чужинці, взявши нас в неволю і не без нашої їм допомоги — допомоги нашою незгодою та нашими міжусобицями*.

*Ми знайшли два мовні недогляди: „блеск" (двічі) на ст. 54 і „Толстова" (ст. 65) замість „блиск" і „Толстого".

Вшановано Івана Ле з 80-річчям

Київ. — Тут відбувся 21 березня літературний вечір для вшанування відомого письменника Івана Ле, якому проминуло 80 років життя. На вечорі в залі Київської консерваторії зі словом про Івана Ле виступив Степан Крижанівський. Крім нього ще промовляли письменники О. Левада, В. Козаченко, А. Хижняк, Ф. Моргун, І. Власенко, скульптор Олексій Олійник та заступник голови Державного телерадіо Узбецької ССР Р. Абдурашидов. Уряд УССР на вечорі репрезентували заступник голови Ради міністрів УССР П. Тронько та завідуючий відділом культури ЦК Компартії України М. Іщенко. На закінчення з подякою за вшанування виступив сам Іван Ле.

Іван Ле народився 1895 р. на Черкащині, а перші його літературні твори вірші і нариси, появилися друком ще перед Першою світовою війною. Крім ряду нарисів і оповідань, Іван Ле написав такі загальновідомі романи як: „Роман Міжгір'я", „Інтеграл", „Історія радости", „Наливайко", „Півден н и й захід" і „Хмельницький" у трьох томах.

В Києві вручено Шевченківські премії

Київ. — Згідно з інформаціями совєтської преси, цьогорічні Шевченківські премії (т. зв. Державна премія Української РСР ім. Т. Г. Шевченка) були признані письменникові Вадимові Собкові за роман „Лихобор", скульпторові Олександрові Ковальову за портрети Д. Коротченка, М. Рильського та В. Філатова, композиторові Олександру Білашеві за цикл пісень, тріо бандуристок — Маї Голенко, Тамарі Гриценко і Ніні Писаренко — за цікаві концертові програми і творцям художнього фільму „До останньої хвилини" — авторові сценарію Володимирові Бєляєву, режисерові постановнику Валерієві Ісакову, виконавцям головних роль — Владиславові Дворжецькому та Валерії Заклунній. Церемонія вручення дипломів і почесних знаків лавреатам відбулася в приміщенні Київського державного музею ім. Тараса Шевченка 25 березня.

Пляну́ється „огляд народних талантів" у СССР

Київ. — Газета „Культура і життя" з 27 березня інформує, що тут відбулося засідання Республіканського організаційного комітету першого всесоюзного фестивалю самодіяльної художньої творчости трудящих. На засіданні разглянено і схвалено опрацьований плян такого фестивалю в 1975 році, присвяченого відзначуванню 30-річчя з дня закінчення Другої світової війни. Республіканський фестиваль відбуватиметься у „всесоюзних рамках" відповідно до постанов московських центральних керівних органів.

Перший всесоюзний фестиваль самодіяльної творчости буде переведений протягом 1975-1977 років. Згідно з інформаціями газети, „на Україні в художній самодіяльності бере участь понад 4 мільйони чоловік, об'єднаних у 230 тисяч колективів". Головою Республіканського оргкомітету є П. Тронько.

В САЙГОНІ ПОЧИНАЄ ШИРИТИСЯ ПАНІКА

Сайгон, Південний В'єтнам. — За останніми повідомленнями, бої урядових військ з наступаючими військами Північного В'єтнаму ведуться вже біля Ксуан Лок, тобто 38 миль на північний захід від столиці. Упродовж перших днів квітня комуністи захопили місцевості Туй Гоа, На Транг і Кам Ран. Особливо великою є втрата Кам Ран з глибоким портом і велитенською військовою базою. Південнов'єтнамське командування підтвердило втрату також ще таких місцевостей, як Да Лат, Фан Ранг і Фан Тієт вздовж морського побережжя в напрямку Сайгону. Комуністичні повстанські з'єднання розпочали збройні акції також у районі Го Конг на південь від Сайгону, де від років було цілком спокійно. Деморалізація південнов'єтнамської армії набрала таких розмірів, що військові частини залишають окремі місцевості, ще перед наступом комуністів, побоюючися, щоб комуністи не відляли їм шляхів для відступу. Панічні настрої почали ширитися у Сайоні, звідки виїздять чужинці і багаті в'єтнамці.

Американські державні і військові кола оцінюють ситуацію у Південному В'єтнамі, як цілком безнадійну. Вислів цьому дав віцепрезидент Нелсон Рокефеллер, підкресливши, що ЗСА вже нічого не можуть зробити, щоб змінити розвиток подій у Південному В'єтнамі. Згідно з його заявою і також заявою секретаря оборони Шлесінджера, найближчі тридцять днів виявлять, чи Південний В'єтнам перетриває кризу, чи остаточно впаде жертвою агресії і перестане існувати як справді незалежна держава.

Чергова виставка української книжки в Чикаго

Товариство Самопоміч і Батьківський Комітет Рідної Школи ім. Митрополита Андрея Шептицького при парафії св. Иосифа влаштували 8-9 березня велику виставку української книжки. У просторій залі під церквою розміщено 8 великих, по мистецьки виконаних станків, на яких розложено на поличках книги. Кожний станок містив 30-35 книг, богато були також розміщені на довгих столах. На виставці показано понад 500 книжок. Англомовна література була зокрема дбайливо заступлена.

Це вже друга того рода виставка української книжки в Чикаго. Перша, значно більша, відбулася 1-3 листопада мин. року, на якій було виставлено понад тисяча книжок і журналів. Вони зберігаються як постійний фонд для використання в майбутніх виставках.

Вичерпно були заступлені книги видавництва ОО. Василіян з Риму. Побіч численних праць в українській мові, приблизно 30 книг в чужих мовах — італійській, англійській, латинській. Видавництво „Дніпрова Хвиля" з Мюнхену надіслало 60 книг і приблизно стільки „Пролог" і „Сучасність". Український Конґресовий Комітет репрезентований прибл. 50 публікаціями, частина англійською мовою. Імпозантну збірку видань Публіцистично-наукового Інституту відвідувачі мали змогу оглядати побіч монументальних видань Денисюка (повне видання Кобзаря) і У Н Союзу (Енциклопедія Українознавства в англійській мові). Збірка видань дитячої літератури ОПДЛ, Союзу Українок, Союзу Українців Великобританії, Об'єднання Українських Вояків в Британії, видавництва Визвольного Фронту. Окрему велику збірку англомовних видань показали наші молоді ентузіясти, що вдержують книгарню в Чикаго „Дефенсе Букстор". Були виставлені також численні книги Українського Католицького Університету.

Відкриття виставки відбулося в суботу, 8 березня. Програмою проводила директорка школи пані Ірена Дмитерко. Цікаву доповідь про значення української книжки відчитала пані Уляна Терлецька а п. Дяченко висвітлив короткий фільм про Київ та численні прозірки з теперішньої Лемківщини. Відтак присутні ще довго оглядали численні книжки. Чай і солодке приготовали пані з Батьківського Комітету школи.

Другого дня в неділю виставку оглянуло більш двісті осіб, в тім багато старшої еміграції, які цікавилися головно онглійською літературою про Україну. Відвідувачі мали змогу купувати книжки, а також платівки з українськими піснями.

На черзі виставка книжки в полудневo-східній частині Чикаґської Метрополії. Її влаштовує Самопоміч в залі української парафії в Манстер у співпраці з місцевим відділом Союзу Українок.

Українську книжку треба нашим громадянам показувати, вона мусить собі здобувати покупців і читача. Здобутий в Чикаго досвід і зібрані книги можуть корисно служити також іншим громадам, якщо знайдуться ентузіясти цієї важливої справи. Більше ініціятиви у пропаганді своїх видань повинні проявити також видавництва.

П. Т.

Вшанували визначного педагога

Ню Гейвен, (М.Я.) — Українська Рідна Школа ім. Митрополита Андрея Шептицького в Ню Гейвені вшанувала довголітню вчительку і управительку Любов Данилович святочним бенкетом. Це небудне свято відбулося 22 лютого 1975 р. у вечірніх годинах в залі української православної церкви в Ню Гейвені. Бенкет підготовила Управа і учителі школи, а проводив ним д-р Михайло Снігурович. Започатковано бенкет молитвою, яку провів о. Микола Чернявський, парох української православної церкви в Ню Гейвені. По короткому слові відкриття до президіяльного стола підійшли шкільні діти та вручили пані Данилович китицю рож та різьблений в гуцульському стилі альбом. Наталка Доліщна уч. 9 кл. продеклямувала вірш — привіт, тоді керівник бенкету вніс многоліттєвіє, яке усі присутні відспівали. В часі вечері відчитано письмові привіти від проф. д-р Лева, який учив колись в школі українознавства та від колишньої учениці Ліди Бойко. Усний привіт від Шкільної Ради передав д-р Михайло Снігурович, який на прохання і з доручення Шкільної Ради репрезентував її на цьому св'яті. Він передав також привіт від Українського Конґресового Комітету, Відділ Ню Гейвен та від колишнього учня Михайла Снігуровича Мол. Короткі промови виголосили: о. Мирослав Мицишин, парох української католицької церкви в Ню Гейвені, колишні учні Володимир Березовський і Ігор Раковський, який прибув на це свято із Філядельфії. Оба молоді промовці сердечно дякували своїй колишній учительці за знання, яке вона їм передала, а зокрема за національне виховання. З черги промовляли: Василь Мельник, д-р Омелян Лодинський, інж. Евген Лукомський та Михайло Бойко. Головну промову виголосив д-р Михайло Снігурович, який переповів життєвий шлях Ювілятки, що понад 60 років працювала в Україні і поза її межами над вихованням української молоді.

В мистецькій програмі вечора шкільний хор відспівав чотиря пісні: „Маєм школу", „О. Україно", „Марічка" і „Чорнобривці", а учениці виконали ритмічні вправи до мелодії „Заграй ми цигане".

Відповідаючи на привіти і промови Ювілятка сказала, що вона у своєму житті слухала тільки голосу сумління і уважає, що сповнила свій обов'язок, який на неї наложила її професія і її приналежність до українського народу. Дякувала за вияв приязні і пошани для неї.

Закриваючи бенкет д-р М. Снігурович подякував усім, що підготовляли цей вечір та присутнім за участь.

Вечір закінчено молитвою

НЕПЕРЕМОЖНИЙ КЛИЧ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

завзяттям. В українському народі існує велика сила духа, хоч назверх часто-густо здається, що ми живемо з дня на день у повному збайдужінні і безсиллі. Якщо зрушити приспані сили — можна досягти найвищих цілей, про які вміємо так добре говорити. А цих приспаних сил не нехтують наші противники.

Польський історик XIX століття Лозінскі писав про Львів: „У Львові мало Русинів, але багато Русі. Вона тут завжди в якомусь скорченому, але тим більше сконденсованому виді. Наче те зерно пшениці, знайдене в споконвічних єгипетських пірамідах, про яке розповідають, що, кинуте в землю, приймається і росте. Під румовищами давнього самостійного існування, так скоро забутого, лишалась завжди під холодним попелом жива іскра, яку найсильніший подув міг легко придушити, але також міг роздмухати в пожежу".

СОВЄТСЬКА ПСИХІЯТРІЯ НА СЛУЖБІ КҐБ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ефективна у винищуванні дисидентів духово."

„Прочитавши жахливі свідчення д-ра Нормана Гірта п.н. „Надужиття психіятрії для політичної репресії у СССР", можна поставити питання, чи ті політичні в'язні, що були помордовані за Сталіна, не були під багатьма оглядами щасливцями?"

„У своєму свідченні д-р Гірт, професор Британсько-Колюмбійського Університету, бувший президент західньо - канадського відділу Американської Психіятричної Асоціяції, говорить про нову і рафіновану методу терору, стосовану в Совєтах до дисидентів, а саме надужиття ліків — нову форму тортур без паралелі денебудь у світі."

Далі журналіст подає, „що д-рові Гіртові, який довгі роки студіював КҐБ-івську психіятрію, вдалось устаматати, що дисидентів убивають духово трьома ліками: амінaзином, який спричиняє нагальні м'язневі спазми (корчі) а в місці впорскування — виразки та дуже болізні опухи; сульфозином, що викликає високу гарячку і спричиняє гостре запалення суглобів із нестерпними болями, пошкодження мозку, високий тиск крови, передчасне старіння і пошкодження серцевого м'язня; і резерпіном, що його дію називає д-р Гірт „хемічною лоботомією", себто розтином чолових півкуль мозку, чим позбавляють жертву майже усіх духовних функцій. Д-р Гірт каже, що немає слів, щоб якслід описати жах тих терпінь."

Журналіст під кінець своєї статті подає ще враження совєтського дисидента Васілія Чернішова, який бачив деяких дисидентів, що на них практиковано ці методи КҐБ-івської психіятрії, і який свідчить: „найжахливіше це те, що людина втрачає свою особовість, що наступає смерть творчости, що інтелектуально жертви стають неотесаними примітивами."

„Хоч боюсь смерти, — каже Чернішов, — але хай радше застрілять мене! Яка огидна і аж нудотна сама думка про те, що вони сплюгавлять і розторощать тобі твою душу!"

Стільки сказав шановливий пан Лофтон. Але льоди ще не зовсім прорубані, зокрема у відношенні до наших дисидентів. Ось бо в 5-му числі „Психіятричних Новин" Американської Психіятричної Асоціяції з 5 березня д-р Річард С. Ґрін із Глен-Овкс, Н.Й., нарікає, що Світова Психіятрична Асоціяція на своїй Конвенції у французькому Штрасбурзі не винесла протесту проти КҐБ-івської психіятрії в СССР, а зокрема в обороні Владіміра Буковського. Він уважає, що „як психіятри і гуманісти ми повинні висловитись і впливати на психіятричну політику серед інших народів, а зокрема в СССР". Він уважає, що „не приносить чести нашій професії сидіти позаду і не піднести голосу протесту", хоч знає, що це спричинить ворожість совєтських психіятрів. „Я уважаю" — каже він — „що можемо принаймні протестувати проти перверсії психіятрії для засобів політичної контролі у наших публікаціях і на зібраннях із психіятрами з інших країн, включно із СССР."

Робім це і ми усі, а зокрема українські лікарі у діяспорі, при кожній нагоді, бо зотліває життя нашого знаменитого Леоніда Плюща у НКВД-івській лікарні у Дніпропетровську. Детанту із перверсійною НКВД-івською психіятрією не може бути!

Відділи УНСоюзу Басейну Твердого Вугілля!
В неділю, 13 квітня 1975 року
о год. 2-ій по полудні
в залі Української Католицької Церкви
св. о. Миколая
438 Вест Пайн Ст., Магоной Сіті, Па.
— відбудуться —
РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Окружного Комітету Відділів УНСоюзу
в яких повинні взяти участь Урядовці, Конвенційні Делегати та Представники наступних Відділів УНСоюзу:

Бервик 164, 333	Мек Аду 7
Централія 90	Майнерсвил 78, 129, 265
Колдейл 201	Мт. Кармел 2
Френквил 242, 382	Нортгумберленд 357
Фріленд 429	Шамокін 1
Гезлетон 85	Шенандоаг 98
Магоней Сіті 305	Ст. Клер 9, 31, 228

В ПРОГРАМІ:
1. Звіти Окружної Управи і дискусія;
2. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії;
3. Доповідь головного предсідника УНС Йосипа Лисогора
4. Обговорення і схвалення пляну праці Округи на 1975 рік.

У зборах візьме участь
ЙОСИП ЛИСОГІР, головний предсідник УНС
До участи в зборах запрошені також всі Члени УНСоюзу і загал Українського Громадянства околиці.

М. Гентош, гол. Г. Словік, секр.

ЧИ ВАША ДИТИНА ХОДИТЬ ДО УКРАЇНСЬКОЇ СВІТЛИЧКИ? ЗВЕРНІТЬСЯ У ЦІЙ СПРАВІ ДО ВИХОВНОЇ РЕФЕРЕНТКИ ВІДДІЛУ СУА, ЩО Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТІ.

ТАРЗАН, Ч. 7280. Тазан підростає

„Життя в джунглях зовсім не було монотонним... Конечність завжди бути насторожі проти нападів лютих звірів робила мої дні дуже цікавими..."

„Я заприязнився із слоном Танторoм... Ми разом пережили багато веселих пригод..."

„Коли мені минуло 18 років, то я вже вмів читати й писати по-англійському — Але я ніколи не бачив, ані не говорив до якоїсь іншої людини!"